

Novo, 1959. leto, ki je pred durmi, je 40. leto dela in boj za pravice delovnega človeka pod vodstvom KPJ. Hkrati s KPJ upravičeno in zaslužno praznujejo 40-letnico tudi sindikalne in mladinske organizacije kot naslednik SKOJ.

V spomin na štiridesetletno delovanje teh organizacij in na napredno gibanje pri nas so predvidene večje ali manjše proslave in svečanosti od januarja do decembra v prihodnjem 1959. letu. Program prireditev in spominskih svečanosti, na katerih naj bi bili obeleženi vsaj najpomembnejši dogodki, še ni izdelan. Predvideva se pa, da bi bila osrednja prireditev v Zavrdu pri Zirovnici, kjer je pokojan bivši sekretar SKOJ Jugoslavije.

Toda vse te prireditve bodo obudile le

nekatero glavno dogodke. Malone vsako naše naselje, sleherni naš človek, vsaka tovarna je zabeležila vrsto bolj ali manj pomembnih doživetij v revolucionarni dobi štirih desetletij. Vsi ti, čeprav drobni spomini, sestavljajo mozaik celotnih stremeljenj, naporov in žrtv in končno del naše celotne zmage.

## 40 let

Zato je zelo aktualno vprašanje, da skušamo povsod in ob vsaki priložnosti obujati spomine na revolucionarno gibanje. V tem smislu je Predsedstvo okrajnega sindikalnega sveta dalo prva navodila občinskim organizacijam. Vsak izlet, potovanje, zborovanje ali druge prireditve naj bi sindikalni funkcionarji iz-

koristili tudi za to, da govore o nekdanjih stankah delavcev, o preganjanju naprednih voditeljev, o oboroženih borbah, o ilegalnih sestankih itd. Seveda je za tako opisovanje oziroma pripovedovanje treba pridobiti stare, znane revolucionarje, sindikalne delavce in borce.

Taka oblika, z obujanjem vseh tisočrlih, drobnih spominov, ki žive v naših ljudeh, bo veliko prispevala k naši skupni 40-letnici organiziranega revolucionarnega gibanja. Taka oblika, ki ne zahteva sredstev, marveč le iniciativo, ima lahko odprto pot v vse organizacije in društva, pa tudi v šole, kjer je poljudno obujanje spominov mlademu rodu še posebno zaželeno.

## AKTUALNO VPRAŠANJE



«Srečno novo leto» Taka je vsebina skoraj vseh čestitk, ki preplavljajo pošte v teh dneh...

# GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ŠT. 99 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 26. DECEMBRA 1958

## Skupščinski dnevi

Vzporedno ko se bližamo koncu starega oz. začetku novega leta, se gospodarska in družbena dejavnost stopnjuje. V tovarnah hitijo z izpolnjevanjem letošnjih obveznosti, organizacije in društva sklicujejo občne zbornice in konferenice, kjer pretresajo letošnje delo in sprejemajo nove naloge.

V ta živahni ritem najrazličnejših dejavnosti pred koncem leta sodi tudi zasedanje Zveze in Republiške skupščine. Zvezna skupščina, ki je sklicana za 25. december, ima na dnevnem redu več važnih vprašanj, ki neposredno zanimajo naše delovne ljudi.

Kar delavce najbolj zanima je še zmeraj nerešeno vprašanje o nagrajevanju. Skupščini so predložili odločbo o minimalnih osebnih dohodkih delavcev v gospodarskih organizacijah. Na osnovi te odločbe bodo morali takoj v začetku naslednjega leta delovni kolektivi začeti pripravljati nove tarifyne pravilnike. Do 25. decembra, se pravi, do samega zasedanja Zvezne skupščine, je bil tudi rok za sklepanje tarifnih sporazumov med posameznimi gospodarskimi dejavnostmi. Vse to bo dalo osnovo, da bodo lahko v prihodnje nagrajevanja dokaj pravičnejša in spodbudnejša. Znanje razlike v prejemkih med podjetji iste stroke in dejavnosti, zlasti pa med posameznimi strokami, pogosto niso bile posledica večjega uspeha kolektiva, marveč drugih čimitejev. Take, pred družbo neutemeljene razlike med delavci, naj bi z novimi tarifnimi pravilniki odpravili.

Zelo važno vprašanje, ki ima namen utrditi delavsko samoupravljanje, je tudi predlog o ukinitvi arbitražnih svetov pri občinskih ljudskih odborih. Dogajalo se je, da so se morali samoupravni organi v podjetjih večkrat zateči k odločitvam delovnega razmerja posameznim delavcem, da bi ohranili v podjetju potrebno disciplino in red ter da bi zaščitili interese skupnosti. Arbitražni svet pri ObLO je imel polno pravico razpravljati o takih odločitvah in razveljaviti sklepe samoupravnih organov.

Novi predlog predvideva ukinitve občinskih arbitražnih svetov, ki v današnji razvojni stopnji niso več potrebni. Kolikor gre za zaščito zakonitosti s strani samoupravnih organov do posameznih delavcev, bo ta naloga zaprta rednemu sodišču, kamor se delavec lahko pritoži.

Taka in druga zelo važna vprašanja so predložena Zvezni ljudski skupščini.

Tudi Republiška ljudska skupščina, ki se bo sestala v nedeljo, 28. decembra, ima na dnevnem redu med drugim tudi predlog o nekaterih teritorialnih spremembah okrajev in občin. Naše bralce bo gotovo zanimala odločitev o predlogu priključitve občine Gorenja vas & Škofji Loki in Cerkelj h Kranju.

K. M.

## S tiskovne konference na Bledu

# Bled pripravljen tudi na zimsko sezono

Bled, 24. decembra. — V prostorih hotela »Toplice« na Bledu je bila danes dopoldne tiskovna konferenca, ki jo je na pobudo Turističnega društva Bled sklical Urad za informacije LRS. Na konferenci so bili zastopani skoraj vsi jugoslovanski listi, zlasti slovenski ter Radio-televizija Ljubljana, ravnatelj Urada za informacije Dane Robida, predstavnik Turistične zveze Slovenije dr. Mitja Gorc, tajnik Gorenjske turistične podzveze Božo Černe, predstavnik »Putnika« Marjan Camernik in drugi.

Predsednik ObLO Bled Jože Kapus, tajnik TD Bled Bogdan Sanca in tovariš Božo Černe so obrazložili napore turističnih organizacij in podjetij na Gorenjskem, da bi letos uvedli tudi zimsko turistično sezono.

Minulo leto sezono, zlasti razne kulturno-zabavne prireditve, je organiziralo in vodilo TD Bled, kar je bilo nedvomno zelo koristno. Zato so se na Bledu, na podlagi izkušenj letne sezone, začeli resno pripravljati, tudi na zimsko sezono. Na Bledu je pripravljenih v družbenem sektorju okrog 400 ležišč, ki bodo, kot menijo za začetek zadostovala. Možnosti pa obstajajo

da to število še povečajo. Za teden od 26. decembra do 4. januarja so v glavnem vse zmogljivosti že oddane.

TD in ostali organi na Bledu so poskrbeli za večjo propagando zimskega turizma doma in v tujini. Dotiskali so 50.000 izvodov zimskih prospektov. 30.000 so jih razposlali v razne evropske dežele, ostale pa so porazdelili doma. Nadalje so izdali 15.000 letakov, dobili so lepe zimске razglednice itd.

Hkrati so mislili tudi na družabne prireditve in zabavo gostov. Na Bledu igrata dnevno dva orkestra za koncert in plesne prireditve. Preko zime pa se bodo izvrstile še razne športne prireditve: svetovno prvenstvo v kegljanju na ledu, tradicionalni mednarodni smučarski teki, troboj v sankanju Videmska pokrajina—Koroško—Slovenija, razne drsalne revije itd. Pohvale vredno je tudi to, da so si nekateri hoteli na Bledu, pa tudi Bohinju in Kranjski gori nabavili nekaj sani, smuči in drsalk za izposojevanje gostom. Uredili so novo sankarsko in smučarsko stezo s Straže itd. Torej, če se zanimate za Bled, obrnite se na TD in dobili boste vse informacije!

Nadalje so novinarjem obrazložili investicijski program na Bledu, problem sanacije jezera in nekatere druge probleme. Seveda so bili tudi novinarji dokaj radovedni in povpraševali po tem in onem. Popoldne pa so si ogledali še grad.

-k

## Pred okrajno mladinsko konferenco

# Premalo načrtnosti pri delu

Preteklo nedeljo so bile na Gorenjskem zaključene občinske mladinske konference. Zadnji sta bili v Radovljici in v Bohinju, kjer so jih zaradi slabih priprav morali preložiti od 14. na 21. december. Na nedavni seji sekretariata Okrajnega LMS Kranj so sklenili, da bodo tudi okrajno konferenco preložili na 10. januar 1959.

V splošnem lahko rečemo, da občinske mladinske konference niso bile najboljše pripravljene. Občinski komiteji mladine so jim posvetili premalo pozornosti. Zelo slaba je bila konferenca na Jese-

nicah, boljše pa so bile v Železnikih, Trzinu, Kranju in v Šk. Loki. V referatih in razpravah so se mladi preveč omejili na izključno mladinska vprašanja, niso pa obravnavali komunalnih problemov in vprašanj delavskega samoupravljanja. Referati so bili premalo konkretni.

Letošnja mladinska konferenca v Trzinu, ena najboljših na Gorenjskem, je bila menda prva, ki je sprejela konkreten program dela za prihodnje leto. Večina naših organizacij dela namreč zelo nenačrtno, kampanjsko, pri takem delu pa večjih uspehov ne moremo pričakovati.

Tržiška mladina bo predvsem poživila delo po komisijah. Komisija za delavsko mladino bo poskrbela za ustanovitev mladinskih organizacij v nekaterih podjetjih in krajih, kjer jih doslej še ni, poživila bo delo klubov mladih proizvajalcev, uvedla bo proizvodne konference kot stalno obliko dela v podjetjih v času polurnega odmora in poskrbela za ustanovitev mladinskih organizacij na obeh tržiških osemletkah. Komisija za ideološko-politično delo bo skrbela, da bo mladina intenzivneje študirala program VII. kongresa ZKJ. Pripravila je tudi program predavanj, ki so obvezna za vso mladino. Komisija za kmečko mladino bo poživila delo aktivov mladih zadržnikov, katerih glavna naloga je, da sodelujejo pri reševanju vseh problemov na vasi. Komisija za družabno življenje mladine bo organizirala mladinske zabavne večere, plesne vaje, izlete v naravo in poskrbela za razširitev čitalnice, komisija za društveno delo pa bo sklicala posvetovalne vse družtev, v katerih mladina sodeluje, in tu jasno povedala svoje cilje in naloge.

at

## Zahteve sindikalnih organizacij

# Vrstni red

## pri objektih družbenega standarda

Od sredine januarja do začetka februarja bodo po vseh občinskih konferencah okrajnih sindikalnih svetov. Tako so sklenili na seji Predsedstva Okrajnega sindikalnega sveta, ki je bila v sredo.

Iz prejetih poročil pravkar končanih občinskih zborov, kakor tudi po ustmenih poročilih predsednikov občinskih sindikalnih svetov, so govorili o problemih in težnjah delavcev.

Skoraj ni bilo občnega zbora, kjer ne bi govorili o investicijah družbenega standarda. Veliko

število občinskih zborov je ugotovljalo, da je pri tem potreben vrstni, oziroma prioriteten red. Razen stanovanj so marsikje potrebni tudi drugi lokali (trgovine, menze, kopalnice, pralnice itd.). Ponekod so že skušali najti soglasje za prioritete liste, kaj naj namreč začno graditi takoj, kaj pozneje itd. Drugje takih vsklajevanj še niso dosegli ali se jih niso niti lotili.

O teh vprašanjih bi se morali temeljito pomeniti na prihodnjih občinskih sindikalnih konferencah. Ocenili naj bi gospodarjenje podjetij, odkrito povedali o posameznih slabostih v delovnih kolektivih kakor tudi v občinskih organih, kjer z nepravilnimi postopki otežujejo sodelovanje z delovnimi kolektivi pri reševanju komunalnih vprašanj itd. Skratka, vrsta vprašanj o družbenem standardu, ki so jih sindikalne organizacije postavile pred članstvo na občinskih zbora, naj bi bila osrednja stvar tudi na občinskih konferencah. Doseganje uspeha v tem cilju in dosežene premike v strukturi investicij v korist družbenega standarda je treba uvrstiti v sistematično načrtno delo za prihodnja leta. Tu je najvažnejši sklop vprašanj.

Prav tako pa naj bi na občinskih konferencah pogledali svoje vrste in skušali izboljšati čimveč mladih delavcev in žena v plenumu. Že pri volitvah novih organov v podružnice je bil dosežen dokajšen korak. Vendar s premalo smelosti. Pričakovati je, da se bodo občinski sindikalni organi pomladili z mladimi, svežimi silami in tako laže izpolnjevali velike naloge.

K. M.

## 60 praktičnih daril za tekmovalce v Dražgošah

Priprave za veliko tradicionalno smučarsko prireditev v Dražgošah so v polnem teku. Pripravljali odbor predvideva znatno večjo udeležbo kot lani.

Po vseh društvi in drugih športnih organizacijah Gorenjske pripravljajo ekipe za dražgoško srečanje. Organizacije predvojaške vzgoje in rezervni oficirji so že prijavi tekmovalce. Veliko zanimanje je tudi za imena posameznih tekmovalcev, ki jih bo prijavila Smučarska zveza Slovenije. Skupno so za tekmovalce pripravili 8 pokalov in 60 praktičnih daril za člane najboljših ekip. Tekmovalci z najboljšim časom pa bo prejel prehodni pokal »Po stezah partizanske Jelovice«.



BLEJSKA RAZGLEDNICA

Foto: F. Perdan

## TE DNI PO SVETU

Prijateljstvo in sodelovanje med Indonezijo in Jugoslavijo sta zabeležila v torki zgodovinski dogodek. Ponovno srečanje predsednikov Sukarna in Tita je nedvomno najpomembnejši datum in največji dogodek v zgodovini stikov med obema deželama. Titovo potovanje v Indonezijo je izraz novih demokratičnih prizadevanj na svetu, ki nastajajo v boju za prijateljstvo na izvenblokovskih temeljih aktivne in miroljubne koeksistence.

Predsednik republike je stopil na indonezijska tla v torki ob 8.30 (po jugoslovanskem času ob 2. uri ponoči). Na svečano okrašenem pomolu v luki Tandjung Priuka blizu Džakarte so predsednika Tita, njegovo soprogo in delegacijo prisrčno pozdravili predsednik Indonezije Sukarno in mnogi indonezijski funkcionarji. Goste iz Jugoslavije je pozdravilo pol milijona ljudi, ki so preplavili mesta, ulice in ceste, ki vodi od luke v Džakarto. Vsa cesta je bila okrašena z nešteti jugoslovanskimi in indonezijskimi zastavami ter s transparenti v indonezijskem in srbohrvatskem jeziku: Dobrodošel predsednik republike Jugoslavije! Naj živi predsednik Tita itd.

V sredo je predsednik republike Tito slovesno položil venec pred spomenik indonezijske neodvisnosti. Na sprejemih v Istani Negari je potem izročil visoka jugoslovanska odlikovanja indonezijskim političnim in vojaškim voditeljem. Popoldne je s svojim spremstvom odpotoval v letovišče Bogor. V četrtek pa je krenil v Bandung.

Ves indonezijski tisk posveča glavno pozornost obisku predsednika Tita. Tem so se pridružili tudi drugi časniki, ki poročajo o prisrčnem sprejemu, ki so ga priredili predsedniku Titu v Džakarti. Tisk poudarja predvsem istovetnost glavnih ciljev obeh dežel, politiko nepovezovanja z bloki in večanje blaginje obeh narodov.

V New Yorku je bil v torki sklenjen sporazum med jugoslovansko Komisijo za kulturne stike s tujino in ameriško Federacijo za umetnost, po kateri bodo od septembra 1959 do septembra 1960 organizirali v New Yorku in drugih večjih ameriških mestih razstave sodobnega jugoslovanskega slikarstva.

ZDA so sklenile z muskatskim sultanom sporazum o prijateljstvu, ki vsebuje tudi gospodarska in konzularna pooblastila med obema deželama. To je prvi sporazum s tem sultanom, ki je bil sklenjen po letu 1833 in ki se v glavnem nanaša na petroleje.

Jugoslovansko-italijanska komisija je v Rimu od 3. do 4. decembra proučevala vprašanja v zvezi z menjavo blaga med obema deželama v okviru njunega čedalje širšega gospodarskega sodelovanja. Razgovori se bodo nadaljevali januarja v Beogradu.

Vrhovno sodišče v Tunisu je obsodilo na smrt 9 ljudi zaradi zarote proti režimu in predsedniku Burqibi. Med obtoženci so Salah Ben Jusef in trije drugi, ki so iz političnih razlogov že pred leti pobegnili iz Tunizije. Tri druge obtožence je sodišče obsodilo na doživetno ječo, na daljnjih trideset pa na manjše kazni.

Avstralski minister za priseljevanje Downer je izjavil, da bo vlada za 60 % povečala pomoč v gotovini priseljencem iz ZDA, skandinavskih dežel in Švice.

Predsednik republike Avstrije je za konec leta amnestiral 698 kaznjencev. Po podatkih centralnega statističnega urada je število kaznivih dejanj v Avstriji lani naraslo, zlasti med mladino. Na razne kazni je bilo obsojenih nad 117.000 ljudi. Od tega je bilo 52 % mladine do 18 let starosti.

V enem izmed predmetov v Karačiju (Pakistan) je nenadoma začela razsajati kolera, za katero je doslej pomrlo 33 ljudi. Zbolelo jih je nad sto. Sodi, da je epidemija izbruhnila zaradi okužene vode. Predmetje Karačija, kjer razsaja epidemija, so blokirali.

Urad mednarodnega Rdečega križa v Ženevi je objavil, da so francoske oblasti sredi decembra izpustile 10 alžirskih ujetnikov. Kakor pravi poročilo, so jih izpustili v prisotnosti zastopnikov Mednarodnega Rdečega križa, ki so se nedavno mudili v Alžiriji.

## LJUDJE IN DOGODKI

## Hammarskjöld spet potuje

Te dni je generalni sekretar ZN spet vzel potno torbo in se napotil na potovanje po Bližnjem vzhodu. Njegovi obiski v tem delu sveta pravzaprav niso redki, vsak od njih pa je bil zelo koristen za popuščanje napetosti in pomirjenje položaja na Bližnjem vzhodu. To nedvomno velja tudi za sedanje potovanje Daga Hammarskjölda.

Vendar je morda med sedanjim obiskom in prejšnjimi znatna razlika. Nekdaj so upodabljali Hammarskjölda kot gasilca, ki hiti gasiti požar na Bližnjem vzhodu. In res, generalni sekretar se je vedno podvizal, da bi z osebnimi prisotnostjo in s svojim vplivom blažil napeti položaj, ki je večkrat resno ogrožal to področje sveta.

Še nedavno, komaj pred tremi meseci je takšno poslanstvo miru zaneslo generalnega sekretarja ZN na Bližnji vzhod. Po iraški revoluciji in anglo-ameriški okupaciji Libanona in Jordana je bil položaj v tem delu sveta silno zaostren in napet. Bilo je potrebno posredovanje samega generalnega sekretarja. In Hammarskjöld je z njemu prirojeno obzirnostjo in nepristranstvom posredoval. Če danes vlada na Bližnjem vzhodu vsaj časovno, relativno zatišje, potem je to nedvomno tudi njegova zasluga, kot je to predvsem

zasluga Združenih narodov in samih arabskih dežel.

Trenutni položaj torej ni napet, vzdušje je mirnejše, tuje sile so se umaknile iz Libanona in Jordana. Zato sedanja pot Daga Hammarskjölda ni tako kočljiva, kot je bila nekdanj. Vendar pa ji tudi zdaj ne gre odrekati pomirjujočega vpliva, ki ga ima na sicer vedno negotov položaj na peščenih tleh Bližnjega vzhoda. Ta del sveta še vedno nagrizajo skeletni problemi, ki morda trenutno niso v ospredju svetovnega dogajanja, lahko pa vselej, ob vsakem trenutku povzročijo nov mednarodni zaplet, ali celo nov vojni požar. Zato ni nikoli odveč blažilno vplivanje na razvoj dogodkov na tem področju.

Hammarskjöld namerava to potovanje izkoristiti za vrsto razgovorov z vidnimi arabskimi državniki. Tako se je med drugim nekaj časa razgovarjal z vodilnimi državniki današnjega Libanona, ko se je za kratek čas ustavil v Bejrutu. Hammarskjöld pa se namerava spetoma ustaviti tudi v Kairu in se tu srečati s predsednikom ZAR Naseriem.

Uradni razlog potovanja generalnega sekretarja ZN je sicer prisostvovanje otvoritvi in začetku dela gospodarskega odbora ZN za Afriko. Šele nedavno so

namreč Združeni narodi sklenili ustanoviti gospodarski odbor za afriško celino, podobno kot že obstoje odobri v Evropi, na Daljnem vzhodu ali v Latinski Ameriki. To je važen sklep svetovne organizacije, ki priznava povečano vlogo prebujajočega se afriškega kontinenta. Osebnost prisotnosti Hammarskjölda bo začetku dela tega odbora dala še krepkejši poudarek in še večji pomen.

Novo leto pa namerava generalni sekretar preživeti v krogu volakov mednarodnih čet, sil Združenih narodov v Gazi. To bo hkrati priložnost ko bodo voljaki v modrih čeladah slavili drugo obletnico svojega obstoja, obstoja prve miroljubne vojske Združenih narodov, prve vojske miru. Ni odveč, če pripomnimo, da v sestavi sil ZN vidno vlogo igra jugoslovanski odred, ki kot najbolje organizirana in motorizirana enota opravlja tudi najtežjo nalogo v Sinajski puščavi. Obisk generalnega sekretarja ZN med njimi bo nedvomno zaslužen priznanje za njihovo delo in hkrati pomembna spodbuda za nadaljnje napore pri odgovornem čuvanju nemirne meje med Izraelom in Združenim arabsko republiko, pri varovanju miru v tem delu sveta.

Martin Tomažič

## kratko, vendar zanimivo

## DEDEK MRAZ V NAKLEM

V torki zvečer je Starešinski svet Pionirskega odreda v Naklem sklical skupen posvet vseh političnih in družbenih predstavnikov tega kraja. Razpravljali so o pripravi za Dedka Mraza. Sklenili so, da bodo v Domu kulture v Naklem za otroke organizirali v nedeljo, 28. decembra dopoldan lutkovno predstavo. V ponedeljek popoldan bodo predvajali filmsko risanko, v sredo popoldan pa bodo slovesno zaključili praznovanje s prihodom Dedka Mraza. Le-ta, kot upajo, bo kolektivno obdaril vse otroke.

-an

## DEDEK MRAZ V KAMNIKU

Iz kulturnega doma v Kamniku bo 27. t. m. ob 16.30 uri Dedek Mraz z velikim spremstvom krenil po Medvedovi in Kidričevi ulici do gimnazije in nazaj na Titov trg, kjer bo razveselil naše malčke. V nedeljo dopoldne ob 10. uri pa bo v dvorani obdaroval otroke. Na sporedu je tudi zanimiv program.

## RESTAVRACIJA V TISKANINI

Pred dnevi so v podjetju Tiskarina v Kranju sprejeli končne načrte za ureditev tamkajšnje restavracije. Z deli bodo začeli takoj. — Upajo, da bodo v maju že odprli ta lokal, ki bo veliko pripomogel k boljši prehrani delavcev. Celotni stroški bodo predvidoma znašali 22 milijonov dinarjev.

## BOLJŠA OPREMA — VEČJA PROIZVODNJA

V podjetju Planika v Kranju so letos porabili okrog 98 milijonov dinarjev za investicije. Več kot 26 milijonov so dali za gradnje, večino za nova stanovanja. Dobrih 70 milijonov pa so dali za boljšo sodobnejšo opremo podjetja. S tako opremo so za prihodnje leto pla-

nirali proizvodnjo kar na 1.100.000 parov čevljev.

## ZANIMIVA RAZSTAVA

Invalid Borivoje Kamenović je s svojo razstavo skulptur iz kruha prispel tudi v Kamnik. Razstava, ki bo zaključena 27. decembra, je v dvorani Solidarnosti.

## SPREJELI SO NOVE PIONIRJE

V ponedeljek, 22. decembra popoldan je bila v Predosljah manjša svečanost, ki jo je priredil Starešinski svet Pionirskega odreda »Crni« v počastitev praznika Dneva JLA. Ob tej slovesnosti so slovesno sprejeli 56 cicibanov v pionirsko organizacijo. Starejši pionirji so pripravili lep kulturni program, nato pa so vse nove sprejete pionirje skromno pogostili. Škoda, da ob tej slovesnosti ni bilo navzočih več predstavnikov organizacij in staršev.

-an

## CANKARJEV VEČER V RADOVLJICI

V ponedeljek, 22. t. m. ob 20. uri je bil v Radovljici Cankarjev večer. Večer je priredil Svet Svobode in prosvetnih društev v Radovljici. Sodelovala pa sta deklamator tov. Jože Tiran in harfistka tov. Uršičeva.

Večer je bil za prisotne veliko doživetje. Spored sta tvorila dva dela. V prvem je tov. Tiran recitiral nekaj poglavij iz Bele krizanteme, v drugem delu pa so pred poslušalci zaživel odlomki iz cikla Helena, črtice Desetica, Skodelica kave, Gospod stotnik in odlomek iz Kurenta.

Oba izvajalca je občinstvo nagradilo z burnim aplavzom.

N. R.

## TEČAJ RDEČEGA KRIŽA V PREDOSLJAH

Osnovna organizacija Rdečega križa v Predosljah je pretekli teden priredila zdravstveno-prosvetni tečaj za mlada dekleta. Tečaj je vzbudil precejšnje zanimanje, saj se je zanj prijavilo kar 30 mladih deklet. Bo dvakrat tedensko v prostorih osemletke v Predosljah in bo trajal 3 mesece. Na tečaju bodo predavale medicinske sestre, zdravniki iz Kranja o negi in prehrani dojenčka, o higieni, o raku, o prvi pomoči in drugih zdravstvenih problemih.

-an

## GOSPODINJSKI TEČAJ V RETEČAH

V nedeljo, 21. decembra so v Retečah pri Škofji Loki slovesno zaključili šesttedenski gospodinjski tečaj, ki ga je priredila krajevna organizacija SZDL Reteče - Gorenja vas, skupno z Biorjem za napredek gospodinjstva iz Škofje Loke. Tečaj je obiskovalo 33 deklet in žena iz Reteče in Gorenje vasi. Več prosilci iz Godešča in od drugod so morali celo odkloniti zaradi premajhnih prostorov. Na tečaju so se učile vseh kuharskih in gospodinjskih del, ki jih je vodila Marica Roblek iz Zavođa za napredek gospodinjstva, o zdravstvu in nosečnosti, kar je tolmačila babica iz Škofje Loke, nadalje o gospodarstvu, osebni higieni in tudi o družbenih vprašanjih, o katerih je govoril sekretar Občinskega komiteja ZK občine Škofja Loka Pavle Zakel. Ob koncu tečaja so udeležence pripravile gospodinjsko razstavo in kulturno prireditev.

-an

## REVIJA FRIZUR

Prvič na Gorenjskem bo v nedeljo, 28. decembra ob 15. uri v avli OLO Kranj (nova zgradba) »Revija sodobnih frizur«. Revija, ki jo pripravlja Obrtna zbornica Kranj, je zaključna prireditev strokovnih tečajev frizerjev na Jesenicah in v Kranju. Razen tega, da bo moč na tej reviji videti najsoodobnejše ženske frizure, bodo tudi podjetja za kozmetične pripravke pokazala svoje izdelke.

## VELEMOJSTER GLIGORIČ V ŠKOFJI LOKI

Škofja Loka, 23. decembra. Danes je tu državni šahovski prvak, vele mojster Svetozar Gligorič, odigral simultanko proti 35 nasprotnikom. Gligorič je simultanko odločil v svojo korist z rezultatom 31,5 proti 3,5, 29 partij je dobil, pet remiziral in eno izgubil.

V torki, 30. decembra ob 18. uri bo v dvorani Trgovinske zbornice v Kranju redni letni občni zbor smučarskega kluba Triglav Kranj. Člani kluba in ljubitelji zimskega športa vabljani.

## OBČINSKA KOMITEJA ZK ŠKOFJA LOKA IN GORENJA VAS STA SE SPOJILA

V torki je bil v Škofji Loki skupen sestanek občinskih komitejev ZK občine Škofja Loka in Gorenja vas. Sestanka se je udeležil tudi sekretar Okrajnega komiteja ZK Kranj Franc Popit in sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov obeh občin.

Razpravljali so o spojitvi obeh komitejev in o nekaterih organizacijskih vprašanjih. Razprava je bila precej živahna. Nato so izvolili nove člane komiteja, za sekretarja pa dosedanjega sekretarja Občinskega komiteja Škofja Loka Milana Zaklja.

-an

## ZBORI VOLIVCEV V DOLINI

V Mojstrani je bil preteklo nedeljo zbor volivcev. V hotelu »Triglav« se je zgnelo nad dve sto ljudi. Visoko udeležbo je povzročilo predvsem razburjenje zaradi Roje, katere strugo so v letošnji jeseni zasuli. Iz poročila o komunalni dejavnosti krajevnega odbora je bilo razvidno, da je le-ta storil več, kot je bilo prvotno predvideno. Predstavniki Elektro-Zirovnica so navzočim razložili težave z elektrifikacijo Mojstrane, Dovjega, Zel, postaje in Radovine. Volivci so sprejeli predlog za adaptacijo obstoječega šolskega poslopja in preureditev stanovanj v učilnice. S tem bi bilo omogočeno delo popolni osemletni šoli na Dovjem, kjer so zdaj le štirje nižji razredi, medtem ko se čez 80 otrok vozi v višje razrede v Kranjsko goru.

Zbori volivcev so bili te dni tudi v Kranjski gori in v ostalih volilnih enotah v Dolini.

S.

## ZBORI VOLIVCEV NA BLEDU

Minul! ponedeljek in torki so imeli po vseh volilnih območjih blejske občine zbornice volivcev. Na njih so poročali odborniki občinskega ljudskega odbora o delu in uspehih, doseženih na območju občine v letošnjem letu. Volivci so se na zborih pogovarjali o gospodarstvu, turizmu in gostinstvu, prosveti in šolstvu, o zdravstvu in socialnem varstvu, o komunalni izgradnji ter o tarifni politiki in podjetjih. Zanimali so se za mnoge neresene probleme, ki se nanašajo na določena območja in posamezne volilne enote.

Na zadnjem zasedanju občinskega ljudskega odbora Bled so se odborniki zedinili, naj bi bili redni zbori volivcev vsako leto dvakrat: spomladi ob sprejemanju programa za prihodnje leto (družbeni plan in proračun) ter jeseni, ko bodo občinski odborniki poročali svojim volivcem o opravljenem delu.

-jb

## OBČNI ZBOR ZB V PREDOSLJAH

Osnovna organizacija ZB Predoslje - Britof je imela v nedeljo svoj redni letni občni zbor. Udeleženci so sprejeli več pomembnih sklepov za nadaljnje delo organizacije. Po živahni razpravi o spomeniku padlih borcev, ki stoji pri ruševinah začetih del zadruga doma, so sklenili spomenik odstraniti, ker stoji na neprimeren mestu. Odločili pa so se, da bodo na zunanjo steno prosvetnega doma vgradili spominsko ploščo, na kateri bodo vklesana imena vseh padlih borcev in žrtve fašističnega terorja. Nadalje so sklenili prekopati nekaj grobov borcev ter urediti skupno grobnico in postaviti ustrezen spomenik na pokopališču. Govorili so še o dokončni gradnji Prosvetnega doma, o sprejemanju novih članov v ZB, o skrbi za otroke padlih borcev in drugem.

-an

## S SLIKARSKE RAZSTAVE V RADOVLJICI

V Radovljici so v ponedeljek, 22. decembra odprli razstavo sodobne jugoslovanske grafike, ki jo je pripravil Kulturno-prosvetni svet Jugoslavije. Namen razstave je seznaniti kar največ krajev naše države z dosežki sodobne grafike.

Na razstavi, ki je v graščinskem poslopju, je razstavljenih 51 del 42 jugoslovanskih grafikov. Pred nami se vrste litografije, lesorezi, bakrorezi in linorezi, barvni in črno-beli. Poleg grafikov iz vse države sodelujejo s svojimi prispevki tudi umetniki Miha Maleš, Riko Debenjak, Vladimir Lamut, Tone Klanjčan in Avgust Černigoj. — Razstava bo odprta predvidoma do konca tedna.

N. M.

## PISMO DEDKA MRAZA

## Ljubi moji mali in veliki!

Dan za dnem dobivam na kupe dopisov. Vsakdo bi mi rad povedal svoje želje. Nekateri pa me vprašujejo, kako je treba moje ime pravilno pisati. Zares nerodna zadeva, če bi zaradi slabo napisanega imena pismo zgrešilo svoj cilj ali če bi učiteljica pod nalogo zapisala nezadostno. Rad bi vas napotil, da pogledate v Slovenski pravopis, toda tam mojega imena ne boste našli. V mladinskem in dnevnem časopisu tiskajo moje ime na vse mogoče načine, vsak po svoje. Pri spisu pa se je treba odločiti za eno ali drugo obliko in jo potem stalno uporabljati, kakaj tako zahteva red. Izbrano obliko pa je treba znati tudi zagovarjati in utemeljiti. Čeprav se zdi zadeva marsikomu skoro nerešljiva, se vendar da prav preprosto razvozlati. Kar poskusimo! Pustimo pa pri miru šolsko slovnico, prebirajmo rajši pravilnice!

Pred seboj imam neko litavsko pravljico, ki se v slovenskem prevodu začne takole: »Nekoč je živel stari, sivi

oče Mraz. Imel je sinčka Mrzka. V deželo je prihajala starka Zima. Neugnani Mrzake se je neznanško bahal pred svojim očetom...«

V tej pravljici so z veliko začetnico napisane besede Mraz, Mrzek in Zima. Z njimi so poimenovane osebe, ki v pravljici nastopajo kot ljudje. To so osebna imena in jih zato pišemo z veliko začetnico prav tako kakor druga osebna imena, n. pr. Tone, Lojze, Metka. Na Starejšem imajo tudi priimek Mraz. Neki slovenski pisatelj se je imenoval Tomaž Mraz. Na podlagi povedanega je upravičeno, da pišete tudi moje ime Mraz z veliko začetnico.

Ista pravljica nam bo pomagala rešiti tudi drugo vprašanje: kako je treba pisati prvi del mojega imena — dedek ali Dedek. V pravljici nastopata oče in sinček. Obe besedi sta občni imeni, rabita se v prvotnem pomenu: oče in sin izražata dve različni stopnji sorodstvenega

razmerja v družini. Takšni izrazi so tudi: vnuk, mati, teta, stric, brat, sestra, babica, ded itd. Ded je vašega očeta oče. Če ga imate posebno radi ali če se mu boste posebno prikupiti, mu boste dejali dedek. V mojem imenu pa ta beseda ne zaznamuje sorodstvenega razmerja — saj nimam ne očeta ne sina — beseda se ne rabi v prvotnem pomenu, ampak v prenesenem »dobri starček«. Mnogokrat pa še tega pomena nima več, ampak je brez posebnega vsebinskega poudarka imenu Mraz le pridejka, ga stalno spremlja in se je z drugim imenom Mraz združila v takšno celoto, da samo en del imena nič ne poveč. Zato moramo pisati besedo Dedek z veliko začetnico prav tako, kakor pišemo druge stalne pridejke, n. pr. Kralj Matjaž, Kraljevič Marko, Hadjuki Veljko, Lepa Vida, Mlada Breda, Zlata Sonca, Zeleni Jurij. Moje pravo ime je torej Dedek Mraz.

Za konec vam obljubim, da bom skušal ustreči tudi drugim vašim željam, da boste kar najbolj zadovoljni. Lepo vas pozdravlja

Dedek Mraz

## Za hitrejšje uveljavljanje izkušenj

Pred dnevi so v okviru Kluba gospodarstvenikov v Kranju osnovali posebno sekcijo za organizacijo proizvodnje in pripravo dela. Udeleženci z raznih področij gospodarske dejavnosti, ki so se udeležili ustanovnega sestanka, so poudarjali potrebo te organizacije. Gre za to, da so nekatera, zlasti večja podjetja dosegla lepe uspehe na področju organizacije proizvodnje in priprave dela. Toda njihove izkušnje le počasi prodirajo v druga podjetja. Vendar je pravo pričakovati znaten prispevek k povečanju produktivnosti dela.

Govorec o nalogah in oblikah dela te sekcije so udeleženci poudarjali željo, naj bi ne razprav-

ljali načelnih, že znanih stvari o teh vprašanjih, marveč naj bi skušali s konkretnimi, otipljivimi primeri uveljavljati dosežene uspehe, proučevati posamezne slabosti in jih odklanjati ter izkoristiti dobre izkušnje. Teorija je že jasna, potrebna je le še praksa. Zato so sklenili, da bodo razen razgovorov, kjer bodo prenašali dosežene izkušnje s tega področja, organizirali tudi razne ogledne organizacije dela itd. v sama podjetja.

V okviru kluba gospodarstvenikov bodo organizirali skupno 6 sekcij, ki bodo pomagale pri izmenjavi izkušenj in reševanju različnih problemov med kolektivi Gorenjske. K. M.

## Sseje Sveta za komunalne zadeve in gradbeništvo ObLO Radovljica

# Gramoznice v ospredju

V sredo, 17. decembra je bila v Radovljici 18. redna seja Sveta za komunalne zadeve in gradbeništvo ObLO Radovljica. Razpravljali so o odobritvi zemljišč v gradbene namene, ki ležijo izven gradbenega okoliša, o obnovi električnega omrežja v Lescah in Vrhnjah in o gramoznicah. Te so za radovljiško občino poseben problem. Po sklepu Sveta za komunalne zadeve je posebna komisija pregledala večje število gramoznic in ugotovila, da jih izkoriščajo zelo nenačrtno in da so v glavnem zelo zanemarjene

in deloma tudi nevarne. Namesto načrtnega izkoriščanja so gramoznice odprte na prevelikih površinah, iz katerih odvažajo le najlažje dostopni gramoz; grobelj, ki nastaja v gramoznicah, nihče ne čisti in ne izravna. Da bi preprečili prekomerno pustošenje rodovitne zemlje in v prid slabo vzdrževanim gramoznicam bo Svet za komunalne zadeve in gradbeništvo dal ObLO Radovljica ustrezen predlog za izboljšanje vseh gramoznic na njihovem ozemlju.

C. R.

# Na Jesenicah metalurški šolski center

Pretekli teden je bil na Jesenicah sestanek Društva inženirjev in tehnikov jeseniške železarnice.

## 9 milijonov metrov tkanin

Po proizvodnem načrtu tovarne »Inteksa« v Kranju bo kolektiv te tovarne izdelal letos nekaj nad 9 milijonov kvadratnih metrov tkanin. Sprito ugodnega izpolnjevanja plana v prvem polletju in prav tako tudi v zadnjih mesecih bodo izpolnili letošnje naloge do 27. decembra. Vrednost izdelanih tkanin cenijo na okoli 5 in pol milijarde dinarjev.

-k

Razpravljali so o vprašanjih šolstva v zvezi z novo šolsko reformo, zlasti v strokovnem šolstvu. O slednjem naj bi dali kar največ napotkov in predlogov ljudje iz proizvodnje, strokovnjaki iz prakse. V zanimivi razpravi je sodelovalo več inženirjev in tehnikov, med njimi tudi glavni direktor Železarn na Jesenicah ing. Matevž Hafner, ki je s pomočjo grafikona nazorno prikazal smeri in načine študija, ki naj bi jih uveljavili v novem zakonu o strokovnem šolstvu. Živahna razprava in pobude so pokazale, da so jeseniški inženirji in tehniki zamislili o novem strokovnem šolstvu zelo naklonjeni.

Industrija in rudarstvo Jugoslavije zaposlujeta že nad 712 tisoč delavcev. Od tega je več kot 100

tisoč nekvalificiranih. Zmožljivost industrijskih vajeniških šol pri nas je od 18 do 20 tisoč na leto. Potrebno pa bi bilo 100 tisoč kvalificiranih delavcev. V industriji in rudarstvu bi rabili 8250 inženirjev in 19.000 tehnikov. Doslej je na leto diplomiralo okoli 760 inženirjev, kar pa sprito našega hitrega razvoja ne zadostuje.

Šolstvo in njegova reforma ni tako preprosta stvar. Zato je naloga DIT, posebno v centrih kot so Jesenice, sila važna. Dati morajo svoja stališča in predloge. Hkrati so govorili o potrebah po ustanovitvi sodobnega metalurškega šolskega centra na Jesenicah, o izobrazbi odraslih, zlasti o strokovni izobrazbi delovodij in drugih v tovarni.

-k

## S seje upravnega odbora Gospodarske poslovne zveze Kranj

# NOVE CENE MLEKA?

## Zaradi pospeševanja proizvodnje prašičev v mlečnem rajonu pada proizvodnja mleka - Kranjska mlekarica je ena najbolj zastarelih v Jugoslaviji - Predlog o novih odkupnih in prodajnih cenah mleka in mlečnih izdelkov

V sredo se je sestal upravni odbor Gospodarske poslovne zveze Kranj in razpravljali o nekaterih važnih gospodarskih vprašanjih iz živinoreje in mlekarstva. Govorili so o pogodbenem pitanju živine, o novih odkupnih in prodajnih cenah mleka, o rekonstrukciji kranjske mlekarne in o težavah Mesarskega podjetja v Naklem.

### PROIZVODNJA MLEKA PADA

Kranjska mlekarica letos ne bo mogla doseči planirane proizvodnje, niti ne bo dosegla realizacije proizvodnje v letu 1957. Temu so vzrok ugodne cene prašičev in let, spomladanska suša in nizka odkupna cena mleka. Primerjava zadnjih petih let nam kaže, da je bila leta 1954 povprečna odkupna cena mleka 22,31 dinarjev, l. 1955 22,74 dinarjev, leta 1956 23,04 dinarjev, leta 1957 22,59 in letos 22,59 dinarjev (za povprečno tolaščico 3,4). Odkupna cena mleka v zadnjih dveh letih je torej padla za 0,46 dinarjev, se pravi, da je kmet letos in lani mleko prodajal za 0,46 dinarjev ceneje kot v l. 1956. Tudi odkup mleka, ki je do l. 1957 naraščal, je letos padel za več kot 250.000 litrov (leta 1957 ga je mlekarica odkupila 4.757.000 litrov, letos samo 4.500.000 litrov). Zmanjšanje količine mleka je zlasti občutno v zimskih mesecih. Letos v decembru je povprečna dnevna količina odkupljenega mleka padla od 14.000 litrov, kolikor ga je bilo v mesecu oktobru, na 8000 litrov. Dnevne potrebe po mleku za vsakdanjo potrošnjo pa v zimskem času rastejo in znašajo danes za

mesta Kranj in Tržič ter za bolnišnico na Golniku 6700 litrov.

Stanje, ki je kritično že danes, se bo občutno poslabšalo l. 1961, ko bo kranjska mlekarica prevzela oskrbo Jesenic z mlekom. Zgornji del Gorenjske zdaj namreč oskrbujejo mlekarne v Tolminu. S tem se bo dnevna potreba po mleku povečala od 5 do 6000 litrov.

### V MLEČNEM RAJONU NE BI SMELI POSPEŠEVATI PROIZVODNJE PRAŠIČEV

Zakaj pada proizvodnja mleka? Perspektivni plan razvoja živinoreje in mlekarstva predvideva rajonizacijo živinorejske proizvodnje. Ravniško področje v okolici Kranja, kjer danes odkupuje mleko kranjska mlekarica, je določeno kot rajon za proizvodnjo mleka. Kmetijske zadruge pa so se v zadnjem času preveč preusmerile na pitanje prašičev in živine, in sicer iz preprostega razloga, ker proizvodnjo prašičev, čeprav v mlečnem rajonu, stimulira država s premijami. Tega so se oprijele kmetijske zadruge in privatni proizvajalci, seveda v škodo mlekarstva. Če se tako stanje ne bo spremenilo, bo ogrožena redna preskrba potrošnikov z mlekom, oskrba z mlečnimi izdelki pa bo povsem izostala. Proizvodnja prašičev v kranjski občini se je namreč v letu 1958 povečala za več kot 30 %, ni pa se povečala krma baza. Iz tega sledi, da kmetje za vzrejo prašičev uporabljajo tudi mleko.

### KMET NI ZINTERESIRAN ZA POVEČANJE PROIZVODNJE MLEKA. ZAKAJ?

Drugi vzrok za padanje proizvodnje mleka je prenizka odkupna cena, ki je precej manjša od kmetovih proizvodnih stroškov. Rekli smo že, da je odkupna cena mleka v letu 1957 in 1958 padla za 0,46 dinarjev, kar je nerazumljivo v primeru s cenami ostalih proizvodnih in potrošnih artiklov. Vendar so do letošnjega leta le odkupne cene za mleko še delno ustrezale proizvajalcem. Ker pa so letos za kmeta ugodnejše cene prašičem, ni več zainteresiran za povečanje proizvodnje mleka za trg.

Odkupna cena mleka (22,59 dinarjev) je torej nižja od kmetovih proizvodnih stroškov. Izdatke bi krili z dohodki, če bi bila cena enemu litru mleka 24,32 dinarjev.

V tej ceni pa še ni zajeta davčna obveznost, delovna ura proizvajalca pa je računana samo po 50 dinarjev. Stroški za liter mleka pri proizvodnji 1500 litrov mesečno znašajo 28,33 din, pri proizvodnji 2100 litrov 24,18 din, pri proizvodnji 2500 litrov 20,80 dinarjev in pri proizvodnji 3000 litrov 19,06 dinarjev. Na državnem posestvu v Predvdvoru so bili leta 1955 stroški za liter mleka celo 36,03 dinarjev, leta 1956 pa 34,70 dinarjev in lani še vedno nad 30 dinarjev. Upoštevati pa je treba še izdatke za higiensko ureditev hlevov, za ureditev zbiralnic za mleko in za gradnjo silosov, kar bo nujno v mlečnem rajonu.

### REKONSTRUKCIJA KRAJNSKE MLEKARNE

Na odkupnem področju kranjske mlekarne redijo zdaj približno 7800 krav s povprečno molznostjo 1600 litrov, perspektivni plan pa predvideva približno 8700 krav s povprečno molznostjo od 2200 do 2300 litrov. Preko 50 odstotkov celotne proizvodnje mleka gre danes za domačo uporabo (za družinske članke in za reprodukcijo). S povečano proizvodnjo in stimulirano ceno bi se domača poraba znižala najmanj na 40 %. Računajo, da bi mlekarica mogla odkupiti od 60 % tržnega viška vsaj 70 %, kar bi zneslo 8 milijonov litrov mleka na leto ali povprečno 25.000 litrov na dan.

Da bi kranjska mlekarica mogla odkupiti predvideni tržni višek, mora rekonstruirati sedanje naprave in stroje ter povečati kapaciteto od 16 na najmanj 25.000 litrov mleka dnevno. Brez ozira na povečanje kapacitete pa mora nujno obnoviti oziroma nadomestiti že izrabljeno in amortizirano strojno opremo mlekarne, ki je danes ena med najbolj izrabljenimi in zastaranimi mlekarskimi obrati v Jugoslaviji.

Ker bo mlekarica, posebno še po priključitvi zgornjega dela Gorenjske, ki ga danes z mlekom oskrbuje Tolmin, uvedla oskrbo mleka v steklenicah, kar bo v interesu potrošnikov posebno v industriji-

skih podjetjih z večjim številom zaposlenih delavcev, bodo morali kupiti tudi stroj za pranje in stroj za polnjenje in zapiranje steklenic, razen tega pa zgraditi odgovarjajočo hladilnico za mleko v steklenicah. Prodajo mleka v steklenicah pa bo mogoče uvesti šele l. 1960.

Celotna rekonstrukcija mlekarne v Kranju in povečanje njene zmogljivosti bi po sedanjih računih stala 80 milijonov dinarjev.

### NOVE CENE MLEKA: ODKUPNA 26, PRODAJNA 35 DINARJEV

Na podlagi vseh zgoraj navedenih dejstev in ugotovitev je Gospodarska poslovna zveza v Kranju sprejela sklep, da občinskemu ljudskemu odboru predlaga v odobritev zvišanje odkupne cene mleka na 26 dinarjev in prodajne na 35 dinarjev. S tem bi se podražile tudi cene nekaterim mlečnim izdelkom (skuta, smetana, polnomastni sir, surovo maslo itd.), cene nekaterim drugim izdelkom (n. pr. jogurt, sir, litraiver, Triglar sir itd.) pa bi ostale iste.

Danes prodaja mlekarica mleko za približno 0,65 dinarjev izpod lastne cene. Pri približno 2.487.000 litrih mleka, ki jih bo mlekarica prodala letos neposredno potrošnikom na Gorenjskem, bo imela 1.416.000 dinarjev izgube. S predelavo mleka v surovo maslo in sire se ta izguba sicer krije, ne bo pa se mogla kriti pri manjši predelavi posebno še, ker prodajajo delovodijev mlečnih restavracijam po nizkih cenah, ki dejansko niso ekonomske.

Primerjava prodajnih cen mleka v ostalih potrošniških središčih v Sloveniji in v drugih republikah kaže, da je sedanja prodajna cena mleka za potrošnjo v Kranju (30 dinarjev) najnižja v republikah in v državi, z izjemo Murške Sobote, ki ima zaradi predelave mleka v mlečni prah izjemne pogoje. Tudi sedanje odkupne cene pri proizvajalcih so na področju kranjske mlekarne najnižje. A. Triler

## Iz cerkljanske kronike

### Kaj imamo letos za pouk in razvedrilo?

Cerklje so se kar razgibale. Iz dneva v dan vabijo novi letaki na prireditve.

Na petih dosedanjih večerih Ljudske univerze nismo zasedli vseh stolov, vendar je led prebit, in odsek se bo trudil, da z zanimivimi predavanji, slikami in filmi ustreže poslušalcem. Na literarnem večeru pisatelja Bevka in tovarišev pa je bila dvorana polna predvsem pošolske mladine, ki je bila hvaležna našim literatom za večer.

Igralska družina je z dobro pripravljeno dramo Sveti plamen že trikrat nastopila doma in imela tudi pri ponovitvah natrpano dvorano. Za Silvestrovo pripravlja društvo zabaven spored.

Za proslavo Dneva republike je občinstvo dvorano napolnilo. Pri sporedu so sodelovali cicibančki, šolski pevski zbor, mladi godbeniki, godba na pihala in dramska sekcija.

Cankarjeva proslava za šolo je uspela. Zvečer naj bi bila prireditev za odrasle — pa so prireditelji zaman čakali ljudstva. Ali je bilo res krivo zgolj deževno vreme? V izlozbi trgovine je knjižničar lepo in okusno razstavil Cankarjeva dela.

Ob zadnjem prazniku smo odprli Ljudsko čitalnico. Na mizah so vsi naši časopisi, tudi revije že prihajajo in za začetek je kar precej bralcev. Prostorna zakurjena soba pa vabi še nove obiskovalce. Z novimi knjižnimi omarami in drugo opremo, ki jo dopolnjujemo, bo čitalnica mikaven prostor za oddih in razvedrilo; lahko se bomo strokovno izpopolnjevali in si širili obzorje. Da šahovska sekcija spet zaživi, bo dal prijateljski turnir v prihodnjih dneh prvo pobudo.

Cerkljanski pionirji le niso kar tako. Tretje leto že izdajajo svoj list. Da je v zadnji številki »Odmev izpod Kravca« dobil helikopter prvo mesto, ni nič čudnega. Letalo je tri tedne vedrilo v Cerkljah in samo tri dni je moglo voziti. Ko je zabrel motor, no — kar precej je bilo hrupa — smo pritekli mladi in stari, da bi videli, kako se ta zrakoplov dvigne in kako pristane. Tudi igrali bodo naši pionirji. Ker je pravljica za mladega človeka privlačna, ni čudno, da so se odločili za Janka in Metko.

Za novoletne praznike bo lutkovna sekcija pripravila našim najmlajšim novo veselje. Lutke že oblačimo, oder opremljamo — ne bo prepozno.

Dvakrat tedensko se zbirajo naša dekleta na tečaju RK; vadile se bodo tudi pripravljati hrano za bolnike.

Kmetijska zadruga oz. žene zadružnice pripravljajo gospodinske tečaje: kuha, peka, pranje, kultura stanovanja bodo glavni predmeti, posebej pa bo šivilski tečaj, kjer naj bi se mlade zadružnice naučile preproste krojenja in popravilja starih perila.

V torek, 16. decembra se je končal dvanajsti tečaj našega Avtomoto društva. Spet je 21 mladih ljudi dobilo potrdilo, da so svoj prosti čas pametno izkoristili.

Za konec pa še zadnjo novost iz Cerkelj. Za premiero filmskega filma »Frklja« smo pretekli teden napolnili dvorano, čeprav je bila vstopnina povišana. Cerkljanska KZ je odstopila kino kranjskemu Kinematografskemu podjetju v upanju, da bo moglo to podjetje prikazovati boljše filme pri nižji vstopnini. Pak

## NA DNEVNEM REDU V KOMUNAH

# V AJENCI

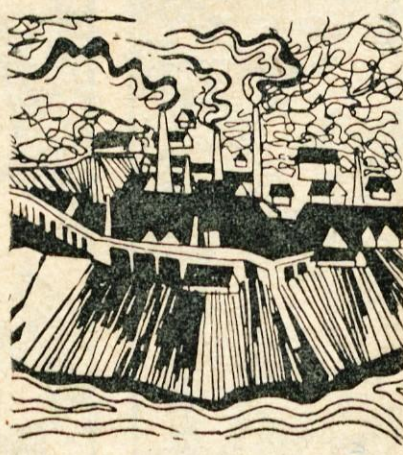
Med najbolj pereče probleme strokovnega šolstva na Gorenjskem sodi predvsem izučevanje vajencev. Problem je zlasti občuten na Jesenicah.

Vajenska šola Jesenice domuje v poslopju MIS (Metalurška industrijska šola) Železarnice. Šola zaposluje le eno stalno učno moč, medtem ko so vsi ostali predavatelji honorarni. Zavod pripravlja predvsem naraščaj za kovinarsko, oblačilno in lesno stroko. Nedvomno je najbolj pereča ugotovitev ta, da število vajencev iz leta v leto pada in da se je število vajencev od skoraj 200, ki so obiskovali to šolo v povojnih letih, skrčilo letos na 83. Se več: število vajencev upada tudi zategadelj, ker se mojstri po eni strani branijo vajencev, po drugi strani pa vajenci ne vidijo možnosti, da bi si v obrtnih poklicih mogli zagotoviti primerno ekzistenco. Večina mojstrov vajence, ki

predstavljajo zelo ceneno delovno silo, samo izučijo, takoj po izučitvi pa jih odpuste. Tako se morajo vajenci, ko opravijo pomočniški izpit, zaposliti v industriji. Tamkaj morajo seveda najpogostejše prijete za popolnoma drugačno delo od tistega, za katero so se pripravljali v šoli. Nobenega dvoma torej ni — če s primernimi ukrepi tega pojave ne bo uspelo zaječiti, je obstoj jeseniške vajenske šole ogrožen.

Tudi inteligenčni kvocient na šoli je precej nizek. Vpisujejo se predvsem dijaki, ki so v višjih razredih osnovne šole (bivše gimnazije) slabo izdelovali. — Seveda je to stanje glede na velike naloge in na razvoj obrtništva v prihodnosti vse prej kot razveseljivo.

Jeseniška vajenska šola ima tri oddelke za pouk splošnih predmetov, pri strokovnih predmetih pa so učenci razdelje-



ni po strokah. Z reformo šolstva pa je pričakovati nekaterih sprememb. Vajenska šola bo verjetno reformirana tako, da bo obdržala le nekatere stroke od sedanjih, za stroke, ki pa jih bodo poučevali na šoli, pa nameravajo razširiti šolski okoliš.

Dosedanji prostori obsegu pouka in številu vajencev razmeroma zadoščajo, brž ko pa bi se problem prostorov pojavil v akutnejši obliki, tedaj bi vajenska šola dobila prostore v stavbi sedanje osnovne šole »Tone Čufar« na Jesenicah.

# V tistih časih, ko je bila glavna pošta v Davči

## S slikarske razstave v Kranju Rudi Simčič slikar-samouk!

Če morate na pot, boste pogledali vozni red in se odpravili na avtobusno ali železniško postajo. Če hočete poslati darilo, nekaj sporočiti, se boste poslužili pošte, telegrafa, telefona. Te sodobne pridobitve so seveda že znane vsakomur. Če bi hoteli najti prve začetke teh komunikacij, bi morali daleč nazaj v zgodovino.

Tu pa ni beseda o zgodovinskem razvoju, marveč o posebnih pogojih, ki so se v bližini preteklosti narekovali razne oblike tega prometa, oziroma komunikacij. Mnogo Save je že steklo skozi Zarico, ko je skozi Kranj drdrala prva redna poštna kočija, odkar je po dolini sopihal vlak, ko je bila v Kranju urejena prva, poštna služba. In vendar — ni še dolgo, vedo povedati ljudje, ko je bila glavna pošta v zakotni, malo znani vasi: — Davči nad Zeleniki.

Gre za ilegalno delovanje v času NOB. Tako, kot so takrat iz nujne potrebe »zrasli« ljudski odbori kot zoredek oblasti, sole in podobno, je nujno moral začeti tudi promet. Seveda promet v ustreznih oblikah in obsegu.

To so bile karavle s kurirskimi zvezami. Železnice niso imele na razpolago in tudi telefonske žice le malokje. Toda opravljale so zelo pomembno opravilo. Potniki (v glavnem aktivisti in manjše enote) so potovali od karavle do karavle, kurirji so prenašali napolnjene nahrbtnike časopisov in brošure, v posebnih torbah so spravljali pisma, prenašali so pakete itd. Razumljivo, da potnik ni prišel na primer iz Kranja na konferenco v Črnomelj v pol dneva, kot danes, marveč je potoval 5 ali 6 dni. Pismo z Dolenjske je prišlo v enem tednu — odvisno od pogojev.

Dejavnost teh karavel se je zlasti razvila po 1943. letu. Na Gorenjskem (vključno do Kamniške Bistrice in Črne) je bilo več kot 30 karavel. Promet med njimi je bil urejen tako, da so se kurirji sestajali nekje v sredini med eno in drugo karavlo. Kraj za ta sestajanja (javke), kjer so kurirji izročevali pošto, časopise in tudi potnike za eno ali drugo smer, je bil vnaprej določen v primerem, varnem kraju. Zaradi varnosti pred morebitno izdajo, potniki niso smeli v karavle. Za njihovo oskrbo: hrano in prenočevanje, je bilo pripravljeno nekje v bližini.

Najbolj skrivne pastirske ali kozje steze preko Jelovice in Pokljuke, neopaženi prehodi za gamse v Karavankah, Julijcih in Kamniških planinah so služile kurirjem. Največ prometa je imela kurirska zveza, ki je preko Davče povezovala Primorsko. V Davči je bil tudi štab sektorja in je zato služeno dobila ime »Glavna pošta«. Karavla G 27, ki je bila blizu Sv. Janeza pri Bohinjski Bistrici, je vzdrževala redno zvezo s karavlo na Tolminskem, karavla G 32

znadni znak »Psst, psst!« Bili so pravi — kurirji iz G 8. Toda kdo so ostali? Vsekakor našli!

Stefko je bil »koj« pripravljen. Do pasu gola, v temi svetla postava je bila dokaj čudna. Ob prehodu čez vodo so se zmeraj slekli. Zakaj bi si močili obleko in potem zmrazovali? Žensk tako ni nikjer.

Valovi so rahlo zapljuskali. Pri naslednjih korakih je zavijtel s fiziološko, ki jo je imel stalno skrito v vrhu. Svetli odsev golote se je izgubljal v temi, se boril z valovi, fiziološka se je dvigala proti oblakom na eno pa na drugo stran. Ni ga spodneslo. Izkušnje bivšega državnega prvaka v alpskih kombinacijah so se uveljavile.

### ANGLEŽII

Stefan je tisto noč doživel še posebno presenečenje.

»Angleži, neka misija,« mu je šepnil na uho eden od kurirjev, koj ko je onstran Save zlezal na suho. Misli je, da so navadni potniki — aktivisti, ki gredo na neko konferenco — partizani. Toda, Angleži! V taki »obleki« mu je postalo nerodno, da si je bila tema. Vendar ni utegnil za tako razmišljanje.

»Kako čez Savo, čez tako mrzlo planinsko reko?« O tem so »potniki« barali kurirja o vseh podrobnostih. Ze čez dan so ugibali o tem. Na specialki so opazili most čez Savo pri Hrušici in nikakor niso mogli razumeti, zakaj potem v mrzlo, deročo vodo en kilometer višje.

»Bunker je ob mostu, švabi, švabi! Bum, bum, drrr...« so jim dopovedovali kurirji. Toda, niso se hoteli sprijazniti. Niti zvečer, ko so prišli na javko.

»Če nas dobijo, bomo čez 14 dni prosti. Zamenjali nas bodo z nem. visokimi oficirji, ki so pri nas ujeti,« so zatrjevali Angleži. Stefko pa je bil neizprosno in kratak. »Ne bodo nas lovili in prijemali. Kar zaropotalo bo, če gremo tam čez,« je dejal v trdnem, da so vsi to razumeli. »Nič ne bodo gledali, kdo je Anglež, kdo partizan,« je dostavil, zavil v vodo in dogovarjanja je bilo konec.

Dolgi rep, 12 ali 14 mož je na tihem krenilo proti Savi. Prijeli so se za roke. Mrzla voda je vdiral v čevlje, po nogah navzgor. Nihče ni črnil, zastokal. Nemška obhodnica je lahko v bližini in vsak šum bi bil usoden, čeprav jih je varovala Pesjakova brzostrelka onstran.

Sredi Save je nenadoma izginilo nekaj senc. Vrsta se je pretrgala, nekaj je čofljalo po vodi. Trenutki napetosti! Nekaj pritajenih mednarodnih vzklikov je prodrla do vrb in se zgubilo med smrekami v ozadju. Končno so prišli čez.

Tako je potovala angleška misija po našem ozemlju takrat, brez avionov in vlakov. Toda med našimi kurirji so bili kar srečni. Za teden dni so se ustavili na karavli in se odpočili.

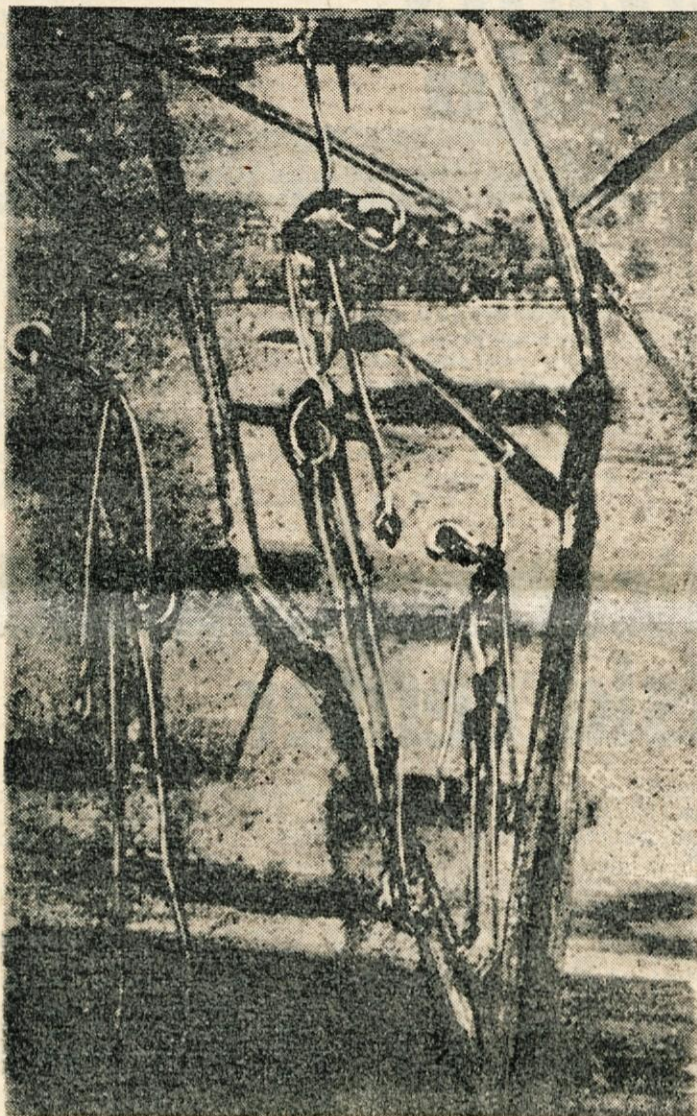
Takratni »promet« je imel seveda polno ovir in težav. Potniki so morali v nekaterih primerih hoditi nepretrgoma po 10 ali 12 ur, da so prišli iz ene karavle do druge.

Da bi bile poti varne, so se kurirji zlasti pozimi morali posluževati vode, drevja, korakov nazaj in drugih trikov, da so varali sovravnika pri odkrivanju kurirskih zvez.

Kurirji niso vzdrževali zgolj »promet«. Kadar se je le nudila priložnost, so šli v akcijo. Napadali so razne bunkerje, manjše postojanke, patrole in rušili sovravnikove komunikacije. Zato je tudi mnogo kurirjev padlo.

Kurirji po vsej Sloveniji zbirajo podatke in pripravljajo gradivo o svoji dejavnosti v NOB. — Izdati hočejo svoj zbornik. Tudi kurirji z Gorenjske so zbrali veliko zanimivih in tudi pretresljivih zgodb, od kod smo povzeli tudi ta sestavek.

K. M.



Rudi Simčič: OKRUTNOST

Te dni je odprta v spodnjih prostorih Mestnega muzeja v Kranju razstava monotipij in olj Rudija Simčiča, slikarja, ki se je, če odštejemo razne ljubljanske likovne tečaje, izobraževal sam, kakor je vedel in znal, ter dosegel z desetletnim neumornim delom sorazmerno presenetljivo stvariteljsko kvaliteto. Učinkovite so zlasti njegove drzno zasnovane monotipije, ki izkazujejo fauvistični način upodabljanja in ki prehajajo tu pa tam v čiste, skoroda abstraktne likovne ter barvne igre. Olja za monotipijami nekoliko zaostajajo in so videti manj dognana. Avtor se jih namreč loteva s preveč grafičnimi prijemi, zaradi česar so nekako toga, trda. Motivni Simčičev svet se posrečeno ujema z njegovimi fauvističnimi (»divjimi«) oblikovnimi nagnjenji, saj obsega živalstvo iz zemljane prazgodovine, tragiko človeškega življenja, karnevalske maske, onemelost rib in cvetja, žuželke itd. Medtem ko si

Stefan Eržen

## Zavesa na šenčurskem odru se je dvignila

DPD »Svoboda« Šenčur se je v soboto, 20. decembra predstavila s premiero ljudske igre v osmih slikah »Lajduki Janušek«. Glavna težava, ki jo je morala premagati igralski družina, je bila v tem, da je nastopilo v igri precejšnje število igralcev — kar preveč za majhne izmere šenčurskega odra. Režiser Pepca Eržen se je lotila težke naloge, kajti igra je nastajala z mladimi igralci, ki nimajo posebno mnogo odrskih izkušenj. Kljub temu pa je igra zabeležila lep uspeh, kar so potrdili tudi gledalci z lepo udeležbo in priznanjem. Igro so ponovili v nedeljo popoldan na domačem odru. Tudi ob tej priložnosti niso zabeležili manjšega uspeha.

-an

## »Logaritmi in ljubezen« v Kamniku

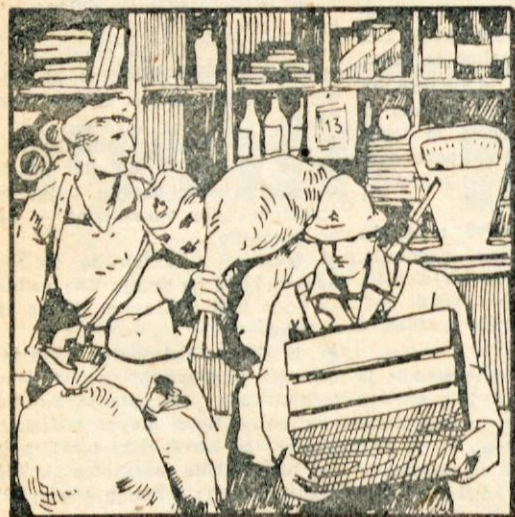
Maturanti kamniške gimnazije so z uprizoritvijo Dobričaninove komedije »Logaritmi in ljubezen« prijetno presenetili kamniško občinstvo. Igra je bila podana živahno in dinamično; nikjer ni bilo opaziti zastaja. Nosilci glavnih vlog Nataša Dolenčeva kot razredničarka, Franc Bregar kot šolski sluga, Albina Kolškova v vlogi Irene, Peter Zule v vlogi Borisa in Milica Žagarjeva v vlogi Marte, služijo za svojo igro vso pohvalo, prav tako tudi ostali člani razrednega kolektiva. Sodelovali so vsi učenci četrtega razreda in kljub temu, da je bila večina privikar na odru, so pod spretno režijo prof. Eleonore Vidic dosegli popoln uspeh. Gledalci — vstopnice so bile razprodane že v predprodaji — so se priščno zabavali in niso varčevali s priznanjem. Z igro bodo dijaki gostovali tudi na podeželskih odrih v kamniškem okolišju.

Z.

## VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

## Komandant Boris



29

Skupine partizanov so se neopažene približale Žirovnici. Medtem ko so eni obkolili železniško postajo, so drugi naložili v trgovini vsega, kar bi utegnili koristiti borcev. Nemci so streljali bolj na slepo v noč, kot v partizane, kajti skupine borcev so bile tako dobro razpostavljene, da jim Nemci niso mogli do živlega — one pa so Nemce kmalu ukrotile.



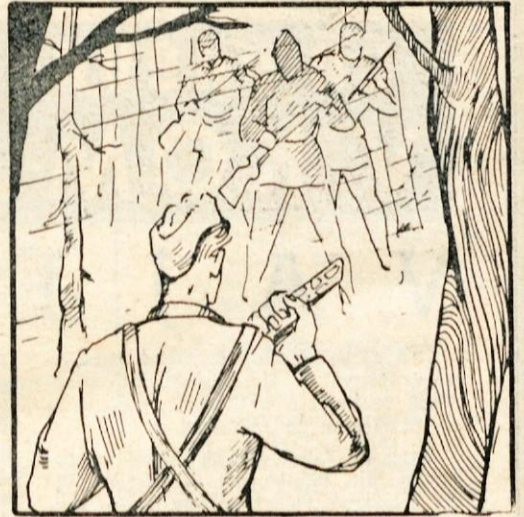
30

Trgovina je bila prazna, nemški strelji so skoraj potihnili, saj jim partizani niso dali do besede — ko so iz železniške postaje, ki so jo partizani tudi zasedli, planili ognjeni zublji. Partizani so postajo zažgali, da ne bi več služila okupatorju. Take požare so ljudje v tistih letih gledali drugače, kakor sicer: kot novo zmago, kot nov udarec okupatorju.



31

Akcija je bila končana s popolnim uspehom in bataljon se je umaknil nazaj ljudje v jeseniškem kotu pa so vedeli, da borci v gozdovih ne počivajo. To so vedeli tudi Nemci in domači izdajalci, ki so se jim dostikrat tresle hlače v pravičnem strahu, dokler niso dobili plačila za svoj posel — maščevalne krogle...



32

Tako je bilo povsod, kjer je bil komandant Boris: akcija za akcijo, napad za napadom. Potem ga je napadla bolezen in moral je zapustiti svoje borce. Pa ne za dolgo. Kmalu je bil spet med njimi — vse do tistega meglenega marčnega dne devetnajstopetinitiridesetega. Bil je na čelu kolone skoraj tisoč mož, ko so se iz megle pred njimi izluščile temne sence.

## gorenjski obveščevalec

**ZDRAVNIŠKA  
DEŽURNA SLUŽBA**  
Zdravstveni dom Kranj, Poljska  
pot 8, telefon 218, naročila za pre-  
voz bolnikov, telefon 04.

## MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo ogle-  
sov pred vplačilom. Cena malih  
oglasov je: preključ 20, izgubljen  
10, ostalo 12 din od besede, naroč-  
niki imajo 50 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega  
in oglasnega oddelka je 475, ured-  
ništva 397.

Kupim smrekovo, jelkovo ali bo-  
rovo hlodovino. Mlakar Vilko, C.  
St. Zagorja 6, Kranj. 2169

Naša sem modro denarnico po  
Jelenovem klancu do centra Kra-  
nja. Naslov v ogl. odd. 2201  
Iščem službo in samsko stanova-  
nje. Naslov v ogl. odd. 2206

Podjetje »TERMIKA« sprejme ta-  
koj skladišnika za skladišče v  
obratu Bodovlje. Ponudbe osebno

v upravi podjetja Ljubljana, Ti-  
tova 22. 2207

Prodajam 180 kg težkega prašiča.  
Naslov v oglasnem oddelku. 2208

Prodajam moped »Tomoš«. Sp. Br-  
niki 56, Cerklje. 2209

Prodajam dobro ohranjen moški  
šivalni stroj znamke Pfaff. — Na-  
slov v ogl. odd. 2210

Prodajam Pfaffov levoročni šivalni  
stroj ali zamenjam za krojaškega.  
Naslov v oglasnem oddelku. 2211

Daljnogled 6 krat 3 prodajam. —  
Reginčeva 4, Kranj. 2212

Prodajam nekaj rabljenega dobro  
ohranjenega pohištva. Naslov v  
oglasnem oddelku. 2213

Prodajam po zelo nizki ceni dia-  
tonično harmoniko 3-kratglašeno 3  
in pol vrstno malo rabljeno. —  
Slivnik Kristijan, Mevkuš pri Gor-  
jah. 2214

Prodajam skoraj novo žensko kolo  
po zelo nizki ceni. Naslov v trgo-  
vinu »Pri Kranjcu«, Kranj. 2215

Kupim tračnice za vagončke  
60 mm. Naslov v oglasnem oddel-  
ku. 2216

Gumi ploščo sem našla 9. de-  
cembra v Vodicah. Lastnik jo dobi  
v Cerkljah št. 15. 2217

Oddam sobo dvema tovarniški-  
ma delavkama, ki delata v dveh  
različnih izmenah in bi mi v do-  
poldanskem času pazili na otro-  
ka. Lahko je tudi upokojenka. —  
Ostalo po dogovoru. Naslov v ogl.  
odd. pod »Visoko«. 2218

Izgubila sem dežnik od Ma-  
jerja do Gorenjskega tiska v  
Kranju, dne 21. decembra 1958.  
Poštenega najditelja naprošam  
naj ga vrne v »Prešernov hram«,  
Kranj. 2219

Prodajam prašiča 170 kg težke-  
ga. Smledniška 70, Kranj. 2220

Sprejem 2 pomočnika in  
navadnega delavca za zimsko  
pečarska dela v akordu na ob-  
logi. Močnik Peter, Tavčarjeva  
ulica 50, Kranj. 2221

## OBJAVE

**RAZPIS**  
»Okrajna zadružna zveza Kranj  
razpisuje mesto za referenta pa-  
ništva.

Pogoji: ing. agronomije s 5-le-  
tno prakso ali višji kmetijski tehnik  
z 10-letno prakso v pašništvu. —  
Prošnje z življenjepisom prejema  
OZZ Kranj 15 dni po objavi ogle-  
sa.

## KINO

»STORŽIČ«, KRANJ: 27. decem-  
bra ob 16., 18. in 20. uri amer.  
barv. film »DEJVI KROKET«, ob  
22. uri premiera angleškega fil-  
ma »BEŽNO SREČANJE«. 28.  
decembra ob 10. uri premiera  
amer. barv. risanke »PUSTO-  
LOVŠČINE PERE DETLICE«, ob  
13. uri slovenski film »KEKEC«,  
ob 15., 17. in 19. uri ameriški  
barv. film »DEJVI KROKET«, ob  
21. uri amer. film »KRALJICA  
KRISTINA«.

»TRIGLAV«, PRIMSKOVO: 27. de-  
cembra ob 19. uri slovenski film  
»KEKEC«. 28. decembra ob 16.  
in 19. uri premiera angl. filma  
»BEŽNO SREČANJE«.

»SVOBODA«, STRAZIŠČE: 27. de-  
cembra ob 18. uri ter 28. de-  
cembra ob 17.30 in 19.30 uri  
franc. cinemascope film »GREN-  
KA ZMAGA«.

»NAKLO: 27. decembra ob 19. uri  
amer. film »KRALJICA KRISTI-  
NA«, 28. decembra ob 15., 17. in  
19. uri amer. barv. cinemascope  
film »TRIJE NOVČICI V VOD-  
NJAKU«.

»RADIO«, JESENICE: 27. in 30.  
decembra ruski film »LETE ZER-  
JAVI«. Predstave ob delavnikih  
ob 18. in 20. uri, ob nedeljah  
pa ob 16., 18. in 20. uri ter ob  
10. uri matineja mladinskega fil-  
ma.

»PLAVŽ«, JESENICE: 27. 30. de-  
cembra italijanski barvni film  
»SIMFONIJA LJUBEZNI«. Pred-  
stave ob delavnikih ob 18. in  
20. uri, ob nedeljah pa ob 16.,  
18. in 20. uri ter ob 10. uri ma-  
tineja mladinskega filma.

»ZIROVNICA: 27. in 28. decembra  
amer. barv. film »ZIGOSAN«. —  
Predstava v soboto ob 20. uri,  
v nedeljo pa ob 16. in 20. uri.

»DOVJE - MOJSTRANA: 27. in 28.  
decembra francoski barvni film  
»FRANCOSKI CANCEAN«. Pred-  
stava v soboto ob 20. uri, v ne-  
deljo pa ob 19. uri.

»KOROŠKA BELA: 27. in 28. de-  
cembra ruski film »LETE ZER-  
JAVI«. 29. decembra italijanski  
film »SIMFONIJA LJUBEZNI«. —  
Predstave v soboto in ponedel-  
jek ob 19. uri, v nedeljo pa ob  
17. in 19. uri.

»BLED: 26. do 29. decembra amer.  
barv. cinemascope film »SEDEČI  
BIK«. Predstave v petek in po-  
nedeljek ob 20. uri, v soboto ob  
17. in 20. uri ter v nedeljo ob  
14., 16., 18. in 20. uri ter ob  
10. uri matineja.

»RADOVLJICA: 26. decembra ob  
17.30 in 20. uri jugoslovanski do-  
kumentarni film »SEDMI KON-  
GRES ZKJ«. 27. ob 20. uri in  
28. decembra ob 15.30, 17.30 in  
20. uri ameriški barvni wistavi-  
sion film »GORA«.

»LJUBNO: 27. in 28. decembra  
amer. barv. film »MIRNI CLO-  
VEK«. Predstava v soboto ob  
19.30 uri, v nedeljo ob 16.30 uri.

»KRVAVC«, CERKLJE: 27. in 28.  
decembra jugoslovanski film  
»SOLAJA«. Predstave v soboto  
ob 19.30 uri, v nedeljo pa ob 16.  
in 19. uri.

»SORA«, ŠKOFJA LOKA: 26. in  
28. decembra amer. film »MO-  
DRA TANCICA«.

»ZIRI: 27. in 28. decembra jugo-  
slovanski film »SVOJEGA TELE-  
SA GOSPODAR«. Predstava v  
soboto ob 20. uri, v nedeljo pa  
ob 19.30 uri.

»OBZORJE«, ŽELEZNIKI: 26. in 28.  
decembra sovjetski barvni film  
»DON KIHOT«. Predstava v pe-  
tek in soboto ob 20. uri, v ne-  
deljo pa ob 15. in 19.30 uri.

»DUPLICA PRI KAMNIKU: 27. in  
28. decembra amer. barv. film  
»SIN BLEDLICNEGA«. Predsta-  
va v soboto ob 19. uri, v nede-  
ljo pa ob 16. in 18. uri.

## GLEDALIŠČE

»TONE ČUFAR«, JESENICE  
Sobota, 27. decembra ob 15. in  
17. uri M. V. Djordjevič: »Grašek«.  
Pravljica igra v 5 dejanjih. —

Zaključni predstavi za terene ob  
novoletni jelki.

Nedelja, 28. decembra ob 9. in  
11. uri M. V. Djordjevič: »Grašek«.  
Gostovanje v Lescah.

Nedelja, 28. decembra ob 15. in  
17. uri M. V. Djordjevič: »Grašek«.  
Gostovanje v Radovljici.

Nedelja, 28. decembra ob 19.30  
uri A. Huxley: »Glocondin smeh-  
ljaj«. Drama v 9 slikah — Izven  
— Zveze z vlaki ugodne.

Ponedeljek, 29. dec. ob 15. in 17.  
uri M. V. Djordjevič: »Grašek«.  
Zaključni predstavi za terene ob  
novoletni jelki.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE  
KRANJ

Petek, 26. decembra ob 20. uri —  
Izven. — William Faulkner: »Re-  
kviem za vlačugo«. — Uprizori  
eksperimentalno gledališče iz Ljub-  
ljane, v naslovni vlogi Štefanije  
Drolčeva iz SNG Trst.

KUD DAVORIN JENKO, CERKLJE

Nedelja, 28. decembra ob 15. uri  
v dvorani prosvetnega doma Sen-  
čur pri Kranju: igra Sveti plamen.

Nedelja, 28. decembra ob 19. uri  
v dvorani gasilskega doma Tacen  
pod Smarno goro: igra — Sveti  
plamen.

TRGOVSKO IN  
PREDELOVALNO  
PODJETJE„ŽITO“  
LJUBLJANA

bo imelo letno inventuro  
v svojih organizacijskih enotah:  
mlini:  
Breg, Javornik, Globoko  
in Zapuže  
skladišči:  
Kranj in Lesce  
dne 30. 12. 1958 popoldne  
in 31. decembra ves dan

Delovni kolektiv želi vsem poslovnim prijateljem  
uspehov polno NOVO LETO 1959  
in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

»Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj na  
podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občin in okrajev in  
njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-644/57) razpisuje  
mesto

UPRAVNIKA za novo trgovsko podjetje »GORENJKA« KRANJ  
Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega  
od naslednjih pogojev:

1. Srednja strokovna izobrazba — ekonomska šola s 3-  
letno prakso v komercialni službi trgovske, kožne in galante-  
rijske stroke.
2. Nižja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso v  
komercialni službi trgovske, kožne in galante-  
rijske stroke.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, do-  
kazili o strokovnosti in dosednji zaposlitvi je poslati Občin-  
skemu ljudskemu odboru Kranj do 10. januarja 1959.

## DELOVNI ČAS TRGOVIN V NOVOLETNIH PRAZNIKI

»Trgovinska zbornica za okraj Kranj obvešča potrošnike,  
da bo trgovinsko omrežje na Gorenjskem v času Novoletnih  
praznikov imelo sledeč minimalni poslovni čas:

1. V MESTIH KRANJ, JESENICE, ŠKOFJA LOKA IN TRŽIČ:  
v ponedeljek 29. in v torek 30. decembra od 8. do 12. ure  
in od 14. do 19. ure;  
v sredo 31. decembra neprekinjeno od 8. do 17. ure;  
v četrtek 1. januarja bodo vse trgovine zaprte;  
v petek 2. januarja bodo po nedeljskem urniku odprte sa-  
mo prodajalne mleka ter dežurne prodajalne kruha in de-  
žurne trafike;  
v soboto 3. januarja bodo trgovine odprte od 8. do 12. ure,  
kolikor posameznim ne bodo občine dovolile inventiranja.
2. V VSEH OSTALIH KRAJIH GORENJSKE BO POSLOVNI  
ČAS TRGOVIN OBIČAJEN.

»Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj na  
podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih  
ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, šte-  
vilka 52-644/57) ter v zvezi s 58. členom prečiščenega bese-  
dila uredbe o kmetijskih zadrugah (Uradni list FLRJ, števil-  
ka 18-348/58) razpisuje mesto

UPRAVNIKA KMETIJSKE ZADRUGE KOKRA

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od  
naslednjih pogojev:

1. Srednja strokovna izobrazba — gozdarski tehnik;
2. Nižja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso v  
gozdarstvu, kmetijstvu ali sorodni panogi.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, do-  
kazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosednji zaposlitvi  
pšljite Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 10. jan. 1959.

Upravni odbor tovarne »Zvezda« tkalnica in tekstilna  
oplemenjevalnica Kranj, razpisuje delovni mesti:

1. VODJE KOMERCIALE
2. ING. KEMIJE

Pogoji:

1. ekonomska fakulteta s 3-letno prakso, popolna ali srednja  
strokovna šola s 5-letno prakso, ali nepopolna srednja šola  
z 10-letno prakso v tekstilni stroki.
2. inženir kemije s prakso v tekstilni stroki. Plača po tarif-  
nem pravilniku, nastop službe po dogovoru. Pismene po-  
nudbe poslati do 31. decembra 1958 na gornji naslov.

## AVTOPROMET KRANJ

## VOZNI RED

GOLNIK—KRANJ—LJUBLJANA

|      |       |       |       |       |       |           |      |       |       |       |       |       |
|------|-------|-------|-------|-------|-------|-----------|------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 6.00 | 7.30  | 10.30 | 14.00 | 14.50 | 17.50 | GOLNIK    | 7.25 | 9.40  | 11.45 | 13.30 | 17.35 | 20.50 |
| 6.30 | 8.00  | 11.00 | 14.30 | 15.20 | 18.20 | Kranj     | 6.55 | 9.00  | 11.10 | 12.55 | 16.55 | 20.15 |
| 7.05 | 11.45 | 14.05 | 18.55 |       |       | LJUBLJANA | 8.30 | 12.20 | 16.20 | 19.40 |       |       |

Avtobus vozi ob nedeljah in državnih praznikih.

Vozni red stopi v veljavo dne 28. decembra 1958 in velja do preklica.



## Očka in mamica!

V Kranju se je tudi trgovina vključila  
v priprave za Novoletno praznovanje.  
Fridita s svojimi malimi v naše pro-  
dajalne, z veseljem Vam bomo pokazali,  
za kaj vse je posk bel Dedek Mraz.  
Zadovoljina nas bosta zapuščala in  
tudi za prijetno presenečenje bo po-  
skrbjeno tu in tam.

Pomislita tudi, kaj bosta rabila za pri-  
jetno sivolstvo in Novoletne praz-  
nike! Ne čakajta zadnjega dne, ma več  
mislita že danes, kako bosta družini  
pripravila vesele in prijetne dneve!

Pripravljeni smo in veseli bomo

Vašega obiska!

## Kulturna zakladnica Jave

Od vseh indonezijskih otokov, ki imajo svojo kulturno tradicijo, je najbolj poznana Java, kjer so najstarejši pisani spomeniki stari že več kot tisoč let. Kasnejše kulturne in umetniške tradicije govore o bogatem ustvarjanju skozi tisočletja, kateremu so dali svoj pečat budizem, islam in samonikla domača folklor.

Najstarejši spomeniki so pisani v danes izumrlem jeziku kavi, ki je imel veliko besed vzetih iz sanskrita in iz katerega se je razvil sodobni javanski jezik. Tudi črkopis, ki ga danes uporabljajo na Javi, se je razvil iz črkopisa jezika kavi, ki je starindijskega porekla.

Javanska literatura je bogata z deli različne vsebine. V jeziku kavi so ohranjeni spevi — v glavnem mitološki — od katerih so bili nekateri v času holandske kolonizacije prevedeni v holandski jezik. Ohranjene so tudi mnoge basni, legende in kronike, ki so jih v 14. stoletju natisnili. Starejša dela so zasnovana na indijskem izročilu, v kasnejših delih, posebno v zgodovinskih romanah, pa prevladuje islamsko izročilo.

Java ima bogate tradicije tudi v dramski umetnosti »vajang«, ki je našla izraz v različnih oblikah, od gledališča senki do maskerad. Snov za igre je najpogostejše vzeta iz epov, indijskih in domačih. Besedila najčesteje sploh niso zapisana, temveč se prenašajo z ustnim izročilom, nekatera pa so zasnovana na pripovedkah.

Najstarejši arhitektonski spomeniki — kamniti hrami — izvirajo iz 8. in 9. stoletja. Zgrajeni so v slogu, ki je doživel največji razcvet v 13. in 14. stoletju. Njihov skoraj edini okras so stilizirane levje glave. Skulptura je enostavna in stroga. V 15. stoletju je ta umetnost začela prepadati in v 16. stoletju so jo zamenjale islamske džamije.

PRIJATELJSKA POZORNOST  
POMENI VEČ KOT DENAR

Novo leto je pred vrati. Svojim domačim bi radi napravile veselje, toda s čim, se vprašujemo. Izložbe so polne lepih reči, vendar se ne moremo odločiti. Če

Stanje cest na Gorenjskem ni zadovoljivo. Dokazano je, da povzroči 35 % vseh prometnih nesreč slabo cestno omrežje. Razen tega pa povzročajo slabe ceste tudi veliko škodo na vozilih.

V Kranjskem okraju pride zaradi goratega terena na kvadratni kilometer 0,78 km cest, medtem ko je republiško povprečje 1,01 km cest na kvadratni kilometer. Na en km ceste pride na Gorenjskem 76,2 prebivalcev, v republiškem merilu pa 73,8 prebivalcev.

62,6 % celotne dolžine cest na Gorenjskem odpade na ceste IV. reda, 21 % na ceste III. reda, 12 % na ceste II. reda in na ceste I. reda 4,4 %. Vseh cest je 1.732.263 kilometrov ali približno 8,5 % celotnega cestnega omrežja v Sloveniji.

Le 12 % vseh cest na Gorenjskem ima sodobno utrjeno cestišče, medtem ko zavzema neutrjeno in gramozno cestišče 88 %. Na cestah I. reda je utrjenega 94 % cestišča, na cestah II. reda 31 %, na cestah III. reda 11 %, in na cestah IV. reda samo 2,9 %.

kupimo možu lep pulover, nam bo zmanjkalo denarja za otroke; če izberemo blago za obleko najstarejši hčerki, spet ne bomo imeli dovolj za ostale člane družine. Kaj torej?

Nikar si ne belite glave, če si ne morete privoščiti dragih daril. Ne gre za denar, ampak za pozornost, za to, da bo Novoletna jelka vesel družinski praznik.

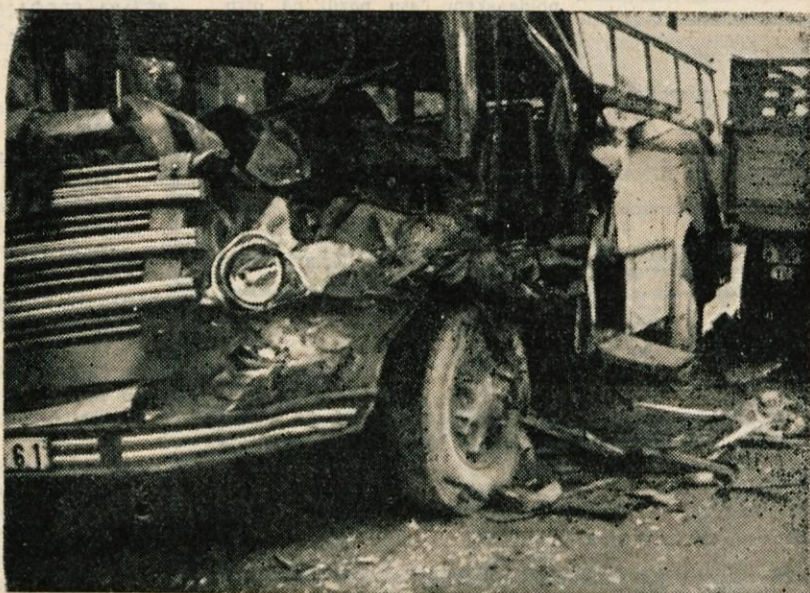
Otroke vključimo v priprave. Hčerka vam bo rada pomagala, ko boste pekli pecivo, njena bratca pa naj med tem nastrižeta barvasti papir in zavijeta vanj bonbone. Možno bo poskrbel za jelko, ki naj jo otroci skupno okrasijo. Pustite jim proste roke, saj imajo dovolj fantazije. Med seboj naj se obdarujejo. Na novoletnem sejmu bodo s svojimi prihranki lahko poceni kupili kako malenkost:

igračko, čokolado ipd. Vi jim nato svetujte, kako naj darilo zavijejo.

Med darili, ki jih vi pripravljate za otroke, naj bodo predvsem knjige, igrače (ustrezati morajo starostni dobi otroka), slaščice, šolske potrebščine, vaši lastnoročni izdelki in podobno. Pri poklonih pazite na to, da noben otrok v družini ne bo imel občutka, da je prikrajšan. Če otroku ne morete kupiti tistega, kar si želi, ga že prej obzirno pripravite na to, sicer bo preveč razočaran.

Veliko veselje boste napravile najmlajšim, če jih boste pustile na novoletne otroške prireditve, na katerih bodo občudovali Dedka Mrza, palčke, snežinke, vile, pravičnice hišice in gozdne živali.

## Usodna prehitavanje



Kako nevarno utegne biti prehitavanje pod vrhom klanca, nam zelo zgovorno priča prometna nesreča, ki se je primerila v sredo, 17. decembra ob 13.27 uri na cesti I. reda na Potokih pri Jesenicah.

Ob tem času je hitel Transtrustov avto-bus s 45 potniki — delavci popoldanske izmene proti Jesenicah. Vozil je šofer Franc Trampuš. Iz nasprotne strani se mu je naglo približeval tovornjak s prikolico H-10076 iz Šibenika. Naključje je hotelo, da se je med obema avtomobiloma znašlo vprežno vozilo Stanka Korošca iz Zabreznice. Kljub temu, da je cesta pod vrhom klanca vse prej kot pregledna, se je šofer tovornega avtomobila Ante Baranović odločil, da bo vprežno vozilo prebital. Medtem pa se je avto-bus tovornemu avtomobilu preveč približal. Šoferju Baranoviću je še uspelo spraviti tovornjak mimo avto-busa, prikolica pa je pri zaviranju treščila v levi sprednji del avto-busa. Morda je bilo nekaj sreče tudi v tem, da je avto-bus v trenutku udarca že stal. Udarca je bil zategadelj šibkejši. Kljub temu pa so bile posledice porazne. Avto-bus je utrpel škodo za 1.300.000 dinarjev, prikolica tovornjaka pa 150.000 dinarjev. Človeških žrtev na srečo ni bilo, pač pa so bili štirje potniki bolj ali manj hudo poškodovani. Hudo poškodovan je bil 50-letni delavec Ivan Kolarčič, lažje poškodbe pa so utrpeli 24-letni Mirko Birkič, 32-letni Alojz Sparovec, 23-letni Vinko Krempuš in Stanko Praprotnik.

»Kaj menite, da sedaj po treh letih še niso gotove?«  
»Kaj pa mislite,« se je razhudil možakar. »Če bi bile medalje narejene, bi jih prav gotovo poslali. Kaj menite, da je mogoče tako imenitno stvar kar iz rokavov stresiti? Saj je še Noe svojo barko trideset let pacal, pa je bila konec koncev samo barka!«  
Sicer ne vem, koliko časa je Noe delal tisto barko, ker me ni bilo poleg, zdi pa se mi, da bi Noe tiste medalje naredil prej kot v treh letih.

gorenjske  
bodičar

△ Pred časom mi je prišlo na uho, da je dvorišče hiše v Kidričevi ulici 20 na Slovenskem Javorniku preplavljeno z gnojnico. Ker mi gredo take in podobne »elementarne« nesreče zelo na živce, sem se seveda takoj potrudil na kraj nesreče. Pa je menda smola hotela, da je bilo takrat nekaj stopinj Celzija pod ničlo. Nisem nalezl na poplavo, temveč na pravcato drsališče. Ker sem bolj slaboten v nogah, me je spodneslo in pogrnil sem se kakor dolg in širok. Zaenkrat sem imel dovolj. Pred nekaj dnevi sem tisto nesrečno dvorišče z drsališčem ponovno obiskal. Tokrat bi pa za spremembo kmalu utonil, kajti živo srebro stoji precej nad ničlo. Kar zaplaval sem po tistem smrdljivem jezeru. Pa nikar ne mislite, da je tisto dvorišče s hišo kar tako. V hiši imajo prostore elektrotehnična delavnica, trije lokali, moderna mesnica, manufakturna trgovina in prodajalna zelehnjave. Najbolj nerodno pa je to, da vsi ljudje, ki so zaposleni v teh lokalih, uporabljajo, kakor trdijo, samo eno stranišče. Sicer je angleško, vendar že osem let ne opravlja posebno dobro svoje funkcije. Seveda ni torej nič čudnega, če je dvorišče vse leto preplavljeno.

Kljub vsem pritožbam na sanitarne inšpekcijo in drugam se ni položaj nič zboljšal. Ze zavoljo lokalov, ki domujejo v tej hiši, bi konec koncev le morali storiti tej nevednosti konec.

△ Pa še ena hudo nevedna stvar, ki pesti nakleske sadjarje. — Ko sem se pred nekaj dnevi potikal po Naklem, sem nalezl na sadjarje, ki so nakladali jabolka na tovornjak. Kar sline so se mi pocedile, ko sem zapičil poglede na izbrane sorte sadja. Pa me je videl neki sadjar, s komolcem me je dregnil med rebra in se pobahal: »Kajne, lepo robo imamo? Ne ja, zato smo bili pred tremi leti tudi odlikovani na kmetijski razstavi v Naklem. Okrajna zadržna zveza nas je odlikovala s srebrnimi in bronastimi medaljami.«

»Saj jih tudi zaslužite,« sem pribil. »Pa mi ne bi hoteli tiste medalje pokazati?«

»Nak, to pa ni mogoče,« se je izvijal možakar. »Takrat so nam namreč dali prav čedno poslikana papirna priznanja. Za medalje so pa rekli, da še niso izdelane in da jih bodo poslali, brž ko bodo gotove.«

»Kaj menite, da sedaj po treh letih še niso gotove?«

»Kaj pa mislite,« se je razhudil možakar. »Če bi bile medalje narejene, bi jih prav gotovo poslali. Kaj menite, da je mogoče tako imenitno stvar kar iz rokavov stresiti? Saj je še Noe svojo barko trideset let pacal, pa je bila konec koncev samo barka!«

Sicer ne vem, koliko časa je Noe delal tisto barko, ker me ni bilo poleg, zdi pa se mi, da bi Noe tiste medalje naredil prej kot v treh letih.

Vas pozdravlja Vaš

Bodičar!

## ZANIMIVOSTI

## 75 MILIJONOV ZALJUBLJENIH

Amerikanci praznujejo vsako leto dan zaljubljenih. V tem letu je šlo skozi ameriške pošte 300 milijonov dopisnic z željami, ki jih je poslalo 75 milijonov zaljubljenih. »Ni težko zračunati,« je rekel neki poštar, »da so mnogi pisali več kart eni ljubljeni osebi, ali pa je takih ljubljениh oseb bilo več.«

## RIBE V VODNJAKU

Miloš Vitas iz Počitelja pri Gospiću je lastnik zares nenavadnega vodnjaka. Poletj in jeseni se v njem lahko lovijo kleni in še nekatere druge ribe. Ugotovili so, da ribe pridejo v vodnjak po podzemskem toku iz bližnje reke Like.

## KDO JE NEVARNEJŠI — LEV ALI MIŠ?

Ernest Swain, ki je zaposlen v londonskem Zoološkem vrtu, je 15 let delal z levi, ne da bi imel kakršnekoli nevarnosti z njimi. Nedavno so ga premestili k glodalcem. In tukaj ga je že prvi dan do krvi ugriznila — čisto navadna miška.

## TEŽKA STAVA

Sima Ožegović, kovač iz vasi Kadina Glavica, je stavil s svojim bratom, da se bo obril z navadnim nožem. Sima je stavo dobil, čeprav so bile bolečine pri britju, ki je trajalo pol ure, precejšnje.

FRANK OWEN: 1

71

EDDIE CHAPMAN  
PRIPOVEDUJE

»Molči,« sem zamrmral Amaloju po francosko, vedoč, da zna Stube samo nemški. Stopil sem malo stran in naglo rekel Amaloju, naj mi pove samo svoj naslov. Ta se je naglo znašel, mi segel v roko in mi pri tem izročil posetnico.

»Kaj pa je hotel ta človek?« je hotel vedeti Stube.

»Ah, srečal sem ga v nekem klubu ali kje drugje in kupil od njega čaj. Spreten črnoborzižanec je.«

Moji razlagi je očitno verjel. Ko sem prišel domov, sem si ogledal Amalojevo posetnico in zagledal na njej naslov neke kavarne v Latinski četrti.

Naslednji dan sem se izmuznil nadzorstvu. Kavarne se ni prav nič razlikovala od drugih lokalov te vrste. Amalojeva žena, plavolaska, se je zabavala, ko sva ji pripovedovala o najinih doživljajih v Romainvillu. Amalo je zapustil taborišče kasneje kakor jaz in tako mi je lahko povedal, kaj se je zgodilo z Anthonyem Faramusem, fantom, ki je z menoj sedel na Jerseyu. Amalo mu je kdaj pa kdaj poslal kak paket s hrano. Zahvalil sem se mu za njegovo dobroto. Seveda ga je zanimalo, kaj počenjam v Parizu. Nisem mu povedal.

»Dobro,« je rekel. »Kakršnokoli igro že igraš zdaj, če boš kdaj potreboval pomoč ali morda skrivališče, se lahko zaneses name.«

Prisrčno sem mu segel v roko, zakaj vedel sem, da je zanesljiv prijatelj. Ob slovesu sem mu obljubil, da ga bom spet obiskal.

Naslednje jutro me je poklical von Grunen k sebi v stanovanje.

»Fritz, rad bi videl, če bi šli z mano v hotel Lutetia. Neki naš prijatelj bi vas rad videl. Pаметen fant in zelo vpliven. Rad bi vas prosil, da bi pustili nekaj denarja in fotografski aparat v Angliji za enega izmed naših agentov.

Fanta, ime mu je bilo Krauser, sem srečal v majhnem parku na Boulevardu Raspail. Bil je šibke postave, nežne polti in očitno homoseksualec.

»Že toliko sem slišal in bral o vas,« je zamrmral. »Kakšno fantastično srečo ste imeli!«

Vtem ko je govoril, me je s pogledom preiskoval od glave do pete. Von Grunen mi je mimogrede nekaj povedal o ugledu tega moža. Polovil je več britanskih agentov kot katerikoli drug član protivohunske Dienststelle. Pogosto je obiskoval vse nenavadne in »nenaravne« kabarete, posedal po barih in bil je videti kakor sirotek, ki srka gin. V resnici pa je videl vse. Njegovo delo je slonelo na teoriji, da bodo britanski agentje, če so seznanjeni s predvojnimi Parizom, ponovno obiskali stara zabavišča. Ker so Britanci uporabljali precej ljudi, ki so poznali predvojni Pariz in njegove lokale, je dosegel izredne uspehe.

Von Grunen se je poslovil in s Krauserjem sva šla na kosilo v Le Frog, majhno, umazano restavracijo, v kateri so visele zarjavele verige in stari železni lonci. Lokal je bil poln Francozov.

»Prosim vas, govorila bova samo francoski,« mi je rekel Krauser.

Napravil je kretnjo z roko, prihitel je lastnik in nam takoj priskrbel mizo, čeprav so ljudje zunaj stali v vrsti. Ker sta se Krauser in lastnik pomembno spogledala, sem sklepal, da tudi slednji dela za Nemce.

Med izvrstnim (črnoborzižanskim) obedom mi je Krauser zastavljal na videz nedolžna vprašanja. Ni mi bilo ravno prijetno pri srcu, zakaj čutil sem, da je moj sosed popolnoma prepričan, da jaz nisem čist. Mislim, da je s svojo dvospolno bistroumnostjo zavohal nek kaznivo skrivnost. Na videz sem se smejal, mu nazdravil s čašo, počasi

kadil in se, kolikor sem le mogel, delal, da sem brezbrizen.

Ob koncu obeda je Krauser iznenada izstrelil vprašanje: »Ali poznate Dennisa W...? in omenil nekega zelo znanega Londončana.

»Ja, poznam ga,« sem odgovoril.

»Ali dela ta mož za britansko obveščevalno službo?«

»Kako zavruga naj jaz to vem?« sem ga vprašal. »Še nikoli nisem imel časti, da bi srečal takega gentlemana iz te znamenite stroke... Še več, ne mika me posebno, da bi katerega srečal.«

Krauser se je porogljivo nasmejal.

»Oprostite, mislim sem, da ste morda po svojih popotovanjih naleteli nanj in zvedeli, s čim se pravzaprav ukvarja?«

Poslovil sem se in zaskrbljen odšel domov. Čez nekaj dni sem bil na večerji, ki jo je priredil von Grunen za Krauserja in neko žensko, zaposleno v naši Dienststelli, gospo von Lipperjevo. To je bilo zelo ljubko, izobraženo bitje na pragu štiridesetih let. Bila je še vedno zelo mikavna in von Grunen jo je zelo prijazno pozdravil. Njen mož je bil poveljnik letalske eskadrilje. Vedela je, da bo obiskal Anglijo in zanimalo jo je vse, kar sem ji pripovedoval, zakaj zastavila mi je neznansko veliko vprašanj. Krauser je pazljivo poslušal moje odgovore; bilo je, kakor da mačka preži na miš. Nisem bil prepričan, kdo je bil mačka, morda sta bili kar dve. Toda večerja je v družabnem pogledu uspeła.

Zdaj sem vsak dan odhajal s von Grunenom in padalskim kapetanom v glavni stan nemškega letalstva, da bi zvedel datum svojega odhoda, toda vedno se je odgovor glasil: »Danes ne.« Nemci so bili očitno vznemirjeni zaradi velikanskih izgub svojih letal, ki so jih poslali nad Britanijo. Časniki so bili tedaj polni novic o možnosti zavezniškega izkrcanja v Franciji. Von Grunen me je po neki konferenci obiskal in rekel, da moram ob prihodu v Anglijo predvsem dognati kraj in datum invazije.